

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินผลโครงการ ผู้ประเมินได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การสื่อสารภาษาอังกฤษ
 - 1.1 ความหมายของการสื่อสาร
 - 1.2 การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 1.2.1 ความหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 1.2.2 การจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 1.2.3 หลักการสอนและแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 1.2.4 การพูดเพื่อการสื่อสาร
2. การจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS
 - 2.1 ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS
 - 2.2 ความหมายการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS
 - 2.3 การจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารของโรงเรียน

ตำราวิทยุสื่อสาร

3. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 - 3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 - 3.2 จุดมุ่งหมายของการสอนแบบบูรณาการ
 - 3.3 ลักษณะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 - 3.4 ประโยชน์ของการจัดการสอนแบบบูรณาการ
4. นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
 - 4.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559)
 - 4.2 นโยบายรัฐบาล
 - 4.3 นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ
 - 4.4 นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 4.5 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์
5. แนวคิดเกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ
 - 5.1 ความหมายของการประเมินโครงการ
 - 5.2 ประเภทของการประเมินโครงการ
 - 5.3 ความสำคัญของการประเมินโครงการ
 - 5.4 รูปแบบของการประเมินโครงการ
 - 5.5 รูปแบบการประเมินโครงการแบบชิปปี้(CIPP Model)
6. ความพึงพอใจ
 - 6.1 ความหมายความพึงพอใจ
 - 6.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การสื่อสารภาษาอังกฤษ

1.1 ความหมายของการสื่อสาร

นักศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ ได้แก่ วิรัช สงวนวงศ์วาน (2547) ได้ให้ความหมายว่า การสื่อสารคือการถ่ายโอน (Transfer and understanding of meaning) ดังนั้น การติดต่อสื่อสารจะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อสามารถส่งผลต่อความหมายและผู้รับเกิดความเข้าใจถูกต้อง การสื่อสารอาจมีลักษณะเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal communication) และเป็นเครือข่ายองค์กรหรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า การติดต่อสื่อสารขององค์กร (Organization communication) ธิติภพ ชยธวัช (2548) กล่าวว่า การสื่อสารเป็นการส่งมอบสารสนเทศและส่งข้อมูลความหมายต่างๆ จากฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง โดยการใช้สัญลักษณ์ที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันหรือเป็นการแลกเปลี่ยนสารสนเทศและการส่งมอบสิ่งที่มีความสำคัญต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ มิลเลอร์ (Miller, 1951 อ้างถึงใน อรุณา บำรุงกิจ, 2558: 13) กล่าวว่า การสื่อสาร หมายถึง การถ่ายทอดข่าวสารจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ส่วนบราวน์(Brown,1994 : 88) และ เวอร์เดอร์เบอร์ (Verderber, 2007 : 6-24 อ้างถึงใน อุไร มากคณา.2556: 6) มีแนวความคิดที่ตรงกันว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการรับและสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอย่างน้อย 2 คน โดย Verderber ชี้ให้เห็น การสื่อสารจะต้องการประกอบด้วยบริบท (Context) ผู้รับและส่งสาร (Participants) สาร (Message) เครื่องมือในการสื่อความหมาย(Channel) เสียง(Noise)และปฏิกิริยาตอบสนอง (Feedback) ส่วนแนวความคิดของ Brown คือ การสื่อสารจะเกี่ยวข้องทั้งด้านการฟังการพูด การอ่านและการเขียน การพูดจะมีความหมายและก่อให้เกิดการสื่อสารก็ต่อเมื่อผู้รับมีความเข้าใจและมีการตอบสนองต่อการสื่อสารนั้นๆ แสดงให้เห็นว่าการสื่อสารมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการสื่อสารจะต้องมีความหมายทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสาร สอดคล้องกับไฮม์ส์ (Hymes,1981: 269-293 อ้างถึงใน อุไร มากคณา. 2556: 6) ได้ให้ความหมายของการสื่อสารว่า คือ ความสามารถในการใช้ภาษาหรือตีความหมายได้ถูกต้อง เหมาะสมและเมื่อเกิดการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคมสามารถรู้ได้ว่าควรพูดอย่างไร กับใคร เวลาใด สถานการณ์ใดสถานที่ใด และจะพูดลักษณะใด

สรุปได้ว่าการสื่อสาร หมายถึง กระบวนการสื่อสาร ข้อมูลจากบุคคลหนึ่งสู่อีกบุคคลหนึ่ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน การสื่อสารนั้นไม่ได้มีเพียงแต่การใช้ภาษาพูดเท่านั้น แต่ยังรวมถึง การฟัง การพูด การเขียน และมีการตอบสนองต่อการข้อความที่ได้รับนั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการสื่อสารมีประสิทธิภาพ

1.2 การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

1.2.1 ความหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

การสื่อสารพบว่าเป็นกระบวนการ ซึ่งสามารถพัฒนาให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นได้ จึงมีผู้สนใจศึกษาการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อพัฒนาให้มีระดับคุณภาพที่สูงขึ้น โดยมีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านศึกษา และได้ให้ความหมายไว้ เช่น สมยศ เม่นแย้ม (2543:26) ได้กล่าวว่า

การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนที่เน้น การใช้ภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก โดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์ (Sociolinguistics) ซึ่งว่าด้วยเนื้อหาบริบท (Context) ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชน อาจมีการใช้ภาษาที่ต่างกันอย่างออกไปตามสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับที่ เทเลอร์ (Tyler, 1994: 70) และบรัมฟิต (Brumfit อ้างถึงใน อุไร มากคณา. 2556: 7) ที่กล่าวว่า การสอนภาษาอังกฤษที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับภาษาที่เรียน ซึ่งผู้เรียนจะเรียนรู้ภาษาด้วยการใช้ภาษามากกว่าการเรียนโครงสร้างทางภาษา โดยจะให้ความสำคัญกับความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) มากกว่าความถูกต้องของภาษา (Accuracy) ดังที่ อุไร มากคณา (2556:7) ให้ความหมายว่า เป็นการสอนที่ไม่ได้เน้นเฉพาะโครงสร้างของภาษาเท่านั้น แต่เป็นเป้าหมายให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการสื่อสารให้ได้ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมากที่สุด แต่ก็ไม่ลืมความถูกต้องของภาษาด้วย และสอดคล้องกับ สมิตรา อังวัฒนากุล (2540: 34) ได้กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไม่เพียงแต่จะอธิบายการให้กฎเกณฑ์ไวยากรณ์หรือโครงสร้างทางภาษาเท่านั้น หากจุดมุ่งหมายสำคัญของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือการที่ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสารได้จริง ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้กับผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารแบบต่างๆ ในช่วงของการเรียนรู้ให้มากโดยการสอนภาษา เพื่อการสื่อสารควรจะเน้นเรื่องหน้าที่ของภาษามากกว่ารูปแบบของภาษา

สรุปได้ว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนใช้ภาษาในการสื่อสารมากกว่าการเรียนโครงสร้างทางภาษา และจุดมุ่งหมายสำคัญของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารคือการที่ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสารได้จริง ในการดำเนินโครงการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS ของโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนของนักเรียน โดยบูรณาการในรายวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ จึงใช้แนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารดังกล่าว เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสารได้จริง

1.2.2. การจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548:76-77,อ้างถึงใน วราภรณ์ ชนะพันธ์. 2548) ได้กล่าวถึง การสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ว่า เป็นจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งมุ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียน จัดลำดับการเรียนเป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟัง ไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ ทำความเข้าใจ จดจำแล้วนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ สอดคล้องกับสุคนธ์ สิ้นพานนท์และคนอื่น (2545 : 363) ที่กล่าวว่า วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการมุ่งพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาให้ใช้สื่อสารความหมายกับบุคคลอื่น ได้ถูกต้องตามสถานการณ์จริง นั่นคือการฝึกทักษะทางด้าน การฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างมีความหมาย ที่ถูกต้องและความสำเร็จของการสอนจะวัดจากผู้เรียนสามารถใช้ภาษา เพื่อสื่อความหมายได้ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้และนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ดังที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545:109) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้ กลุ่มนักจิตวิทยาการเรียนรู้เชื่อว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในการเรียน ผู้เรียนจะสามารถเรียนได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความเข้าใจเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะเรียนได้ดีถ้าเข้าใจจุดประสงค์การเรียน เห็นประโยชน์

ในการนำสิ่งที่เรียนไปใช้ โดยสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนไปแล้วให้เข้ากับสิ่งที่กำลังเรียนอยู่และสิ่งที่จะช่วยให้เรียนภาษาต่างประเทศได้ดี ตลอดจนถึงต้องเข้าใจหลักภาษาที่ใช้ในการวางรูปประโยคด้วยเช่นกัน ดังนั้นในปัจจุบันนี้การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ จึงได้หันมายึดแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมากขึ้น โดยมีการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่มีโอกาสพบได้จริงในชีวิตประจำวันและให้ความสำคัญกับโครงสร้างไวยากรณ์ที่ปรากฏในเนื้อหาที่ใช้สื่อความหมาย สอดคล้องกับที่ อูโร มากคณา (2556:8) กล่าวว่าสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในปัจจุบันจึงเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูสอนต้องจัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียนเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญทำความเข้าใจจดจำแล้วนำสิ่งที่เรียนไปใช้ ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันได้ โดยแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่ ลิตเติ้ลวูด (Littlewood,1990: 45 อ้างถึงใน อูโร มากคณา. 2556: 8) กล่าวว่า เป็นแนวการสอนที่ไม่จำกัดความสามารถของผู้เรียนไว้เพียงงานโครงสร้างไวยากรณ์เท่านั้น แต่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาทุกทักษะ โดยสัมพันธ์ความสามารถทางไวยากรณ์เข้ากับยุทธศาสตร์การสื่อสาร ด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะในชีวิตจริง ผู้เรียนต้องสัมผัสกับการสื่อสารซึ่งเป็นการใช้ภาษาในรูปแบบต่างๆ มากมาย

สรุปได้ว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้สอนต้องจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้เป็นขั้นตอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิด เริ่มจากการฟัง ไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญทำความเข้าใจ จดจำแล้วนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันได้

1.2.3 หลักการสอนและแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในสถานการณ์จริง สามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความอย่างถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่ใช้ โดย มอร์โรว์ (Morrow,1981:59-66) ได้ให้ความเห็นว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้สอนต้องนึกถึงหลักสำคัญ ดังนี้

- 1.จุดมุ่งหมายอะไร ต้องวางแผนและกำหนดจุดประสงค์การเรียนในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้งการเลือกเนื้อหาในการสอนย่อมขึ้นอยู่กับวัยและความสามารถของผู้เรียน ผู้สอนต้องมีเป้าหมายชัดเจนในการสอนแต่ละบทเรียน ต้องคำนึงว่าเมื่อการเรียนการสอนแต่ละบทจบลง ผู้เรียนต้องเห็นได้ชัดเจนว่าตนเองสามารถทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนเองทำไม่ได้และสิ่งนั้นมีประโยชน์ต่อการสื่อสาร

- 2.ให้ความสำคัญกับความสามารถโดยรวมมากกว่ารายละเอียดปลีกย่อย ผู้สอนควรตระหนักว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่ง และมีพัฒนาการไปเรื่อยๆ จึงไม่สามารถแยกสอนได้เป็นส่วนๆ เนื่องจากไม่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมายได้เท่ากับการสอนภาพรวมของภาษาทั้งหมด

- 3.กระบวนการสำคัญกว่าเนื้อหาต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกกิจกรรมที่จำลองกระบวนการสื่อสารซึ่งมอร์โรว์ (Morrow) ได้แนะนำกระบวนการที่สามารถนำมาใช้ในการฝึกภาษา ได้แก่

ก. การหาข้อมูลที่ขาดหายไปการสื่อสารจะเกิดขึ้นเมื่อมีคนสองคนหรือมากกว่า
รู้ข้อมูลบางอย่างในขณะที่คนอื่นๆไม่รู้แล้วมีการเปลี่ยนข้อมูลกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หายไปจนครบ

ข. ทางเลือกผู้ที่เข้าร่วมในการสนทนาหรือการสื่อสารมีโอกาสเลือกเรื่องและวิธีการ
ที่จะพูดอย่างไรก็ได้ ขึ้นอยู่กับความคิดที่เขาต้องการแสดง และสามารถเลือกรูปแบบไวยากรณ์
ที่เหมาะสม

ค. ข้อมูลย้อนกลับ การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างคนสองคนนั้น เขาจะต้อง
มีจุดประสงค์ในใจแล้วว่าจะสื่อสารกันเรื่องใด การสื่อสารจึงไม่ได้เกิดเฉพาะการพูดด้วยกันเท่านั้น
แต่ต้องมีเป้าหมายตั้งไว้ด้วย

4. เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกกิจกรรมการสื่อสาร
ในสถานการณ์จริงด้วย หลังจากผู้เรียนได้เรียนการใช้ภาษาแล้ว การที่ผู้เรียนอยู่ภายใต้การควบคุมของ
ผู้สอนตลอดเวลา ไม่ได้ก่อให้เกิดบรรยากาศการสื่อสารได้ แต่ผู้สอนไม่ควรปล่อยให้ผู้เรียนฝึกเอง
ต้องมีการเตรียมและจัดระเบียบกิจกรรมต่างๆให้เหมาะสม

5. ไม่เคร่งครัดกับข้อผิดพลาด ผู้สอนไม่ควรเคร่งครัดกับข้อผิดพลาดเล็กๆน้อยๆ
ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน トラบใดที่ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้เข้าใจ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียน
กล้าแสดงออกเป็นการสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษา

จรัสศรี คิวสุวรรณ (2550.ออนไลน์) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญในการจัดกิจกรรมการสอน
ภาษาเพื่อการสื่อสารให้ประสบความสำเร็จ มีดังนี้

1. คำนึงถึงความต้องการและเหตุผลของผู้เรียนในการเรียนภาษาต่างประเทศ
2. ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเป็นปัจจัยหลักในการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้สอนจึงควร
พิจารณาถึงความรู้เดิมและความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมที่ตอบสนอง
ความสามารถของแต่ละบุคคล ให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกปฏิบัติทักษะการฟัง การพูด การอ่าน
การเขียน และเรื่องที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อผู้เรียน
3. ใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนประเภทเอกสารจริง และสถานการณ์จริง ประกอบ
การสอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงและมีคุณค่าในการเรียนรู้ภาษา
4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพภูมิหลังและพื้นฐานของผู้เรียน ส่งเสริมให้
ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ โดยส่งเสริมความเป็นตัวตนของตนเองมากที่สุด มีความรับผิดชอบ
ในการเรียนรู้และสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกชั้นเรียน ผู้สอนควรจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนที่สนองความสนใจของผู้เรียน
5. ให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการพูด การแสดงความคิดเห็นตามที่ผู้เรียน
ต้องการ มิใช่ให้พูดตามที่ผู้สอนต้องการ ไม่ควบคุมแก้ไขข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องในการใช้ภาษา
ที่ทำให้การสื่อสารขัดข้อง บทบาทของผู้สอนควรเป็นผู้ชี้แนะและนำทางผู้เรียน เป็นผู้วางแผนและ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้ให้คำแนะนำในระหว่างการทำกิจกรรมและ
ตรวจความก้าวหน้าการเรียนของผู้เรียน

อุไร มากคณา (2556:10) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าแนวทางหรือปัจจัยสำคัญของการสอนภาษา
เพื่อการสื่อสารที่จะส่งผลให้ผู้เรียน เรียนรู้ภาษาได้ดีนั้นควรคำนึงถึงความต้องการ ความรู้พื้นฐานเดิม

ของผู้เรียน ผู้สอนจัดกิจกรรมให้หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาและนำไปใช้อย่างมีความหมาย ใช้ภาษาอย่างเข้าใจและสร้างสรรค์

บราวน์ (Brown, 2007:53) ได้กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามคำจำกัดความ มีลักษณะ 4 ประการที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันดังนี้

1.เป้าหมายของการสอนมุ่งไปที่องค์ประกอบทั้งหมดของทักษะการสื่อสารและไม่จำกัดอยู่ภายในกรอบของเนื้อหาภาษาหรือไวยากรณ์

2.เทคนิคทางภาษาได้รับการออกแบบมาเพื่อนำผู้เรียนไปสู่การใช้ภาษาอย่างแท้จริงตามหน้าที่ภาษา และปฏิบัติได้จริงโดยมีจุดมุ่งหมายในการพูด รูปแบบโครงสร้างภาษามีใช้เป้าหมายหลัก แต่ตัวรูปแบบเฉพาะของภาษาต่างหากที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารจนสำเร็จตามเป้าหมายได้

3.ความคล่องแคล่วและความถูกต้องเป็นหลักการเสริมที่อยู่ภายใต้เทคนิคการสื่อสารที่มีหลายครั้งที่ความคล่องแคล่วอาจมีความสำคัญมากกว่าความถูกต้อง เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนนำภาษามาใช้ได้อย่างมีความหมาย

4.ในการเรียนการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในตอนท้ายสุดผู้เรียนต้องใช้ภาษาอย่างเข้าใจและสร้างสรรค์ ภายในบริบทที่ไม่เคยฝึกมาก่อน

สรุปได้ว่า แนวทางของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่จะส่งผลให้ผู้เรียน เรียนรู้ภาษาได้ดีควรคำนึงถึงความต้องการ ความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน ครูควรจัดกิจกรรมให้หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้นำไปใช้อย่างมีความหมาย พร้อมทั้งส่งเสริมให้ใช้ภาษาอย่างเข้าใจและสร้างสรรค์

1.2.4 การพูดเพื่อการสื่อสาร

1.2.4.1 ความหมายของการพูด

การพูดเป็นทักษะที่สำคัญในการสื่อสารเพราะเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดให้ผู้ฟังทราบ ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการทางภาษาศาสตร์ได้ให้ความหมายของการพูดไว้ดังเช่น วิภาดา รัญวิจักขณ์ (2540:32) กล่าวว่า ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ทักษะการพูดควรจะสามารถนำคำศัพท์ต่าง ๆ มาผูกเป็นประโยค แล้วเปล่งออกมาเป็นสำเนียงที่เจ้าของภาษาฟังแล้วสามารถเข้าใจได้และต้องออกสำเนียง (accent) ได้ถูกต้อง หรือออกระดับเสียงสูงต่ำ (intonation) ในประโยคให้ถูกเพื่อที่เจ้าของภาษาฟังแล้วเข้าใจได้ โดย เบริน (Byrne,1980 อ้างถึงใน วิภารัตน์ อุปรินทร์, 2551: 37) กล่าวว่า ในความเป็นจริงแล้ว ความสามารถในการพูดเกี่ยวข้องกับการฟังโดยตรง โดยผู้พูดจะทำหน้าที่เป็นผู้ส่งข้อมูลให้กับผู้ฟัง ดังนั้นผู้พูดจึงต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อความเข้าใจ ดังที่ สก๊อต (Scott,1981 อ้างถึงใน อุไร มากคณา, 2556: 11) ได้ให้ความหมายของการพูดว่าเป็นรูปแบบพฤติกรรมที่เกี่ยวกับบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีปฏิริยาโต้ตอบสิ่งที่ได้ยินร่วมสนทนา และสามารถตีความในสิ่งที่ได้ฟังรวมถึงปฏิสัมพันธ์ด้านภาษาที่ทำให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับ ทิสโซโปโล (Tsitsopoulou,1992 อ้างถึงใน วิภารัตน์ อุปรินทร์, 2551: 37) ได้อธิบายการพูดไว้ว่าการพูด มิได้เป็นเพียงการออกเสียงตามโครงสร้างของประโยคเท่านั้น แต่ต้องมีความรู้และความเข้าใจตลอดจนสามารถแสดงความรู้สึกได้อย่างเหมาะสมด้วย สอดคล้องกับ อุไร

มากคณา (2556:11) กล่าวว่า การพูดเป็นพฤติกรรมสื่อสารที่ประกอบด้วยเสียงและรหัสด่าง ๆ เพื่อสื่อความรู้สึกและความต้องการของผู้พูดให้ผู้ฟังเข้าใจและตอบสนองโดยส่งออกมาเป็นข้อมูลที่ชัดเจน รวมทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้ ความคิดเห็น และก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเหมาะสมกับสถานการณ์นั้น นอกจากนี้การพูดจะมีประสิทธิภาพหรือประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้พูดจะต้องคำนึงถึงการใช้คำสำนวนที่มีความถูกต้องเหมาะสมและเกิดการตอบสนองตามวัตถุประสงค์ด้วย และ อรญา บำรุงกิจ (2558:10) ได้ให้ความหมาย การพูดว่าเป็นการสื่อสารโดยใช้ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา เพื่อแสดงถึงความรู้และความคิดของผู้ส่งสาร นอกจากนี้การพูดยังเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ผู้พูดนั้นต้องคยาหลักการและวิธีการเพื่อนำเสนอความรู้ด้วยภาษาที่ดีที่สุดเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจและบรรลุถึงเป้าหมายตามผู้พูดตั้งใจไว้

สรุปได้ว่า การพูดเพื่อการสื่อสาร เป็นการพูดเพื่อการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด สีนหน้า ท่าทาง เพื่อสื่อให้ผู้ฟังเข้าใจและอาจมีปฏิริยาโต้ตอบกับสิ่งที่ได้ฟัง นอกจากนี้การพูดจะมีประสิทธิภาพหรือประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้พูดจะต้องคำนึงถึงการใช้คำสำนวนที่มีความถูกต้องเหมาะสมและเกิดการตอบสนองตามวัตถุประสงค์ด้วย ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS จำเป็นที่จะต้องพัฒนาทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร เพื่อสื่อสารสิ่งที่ได้เรียนรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมโดยใช้คำศัพท์ทางภาษาอังกฤษในรายวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์

1.2.4.2 การพัฒนาทักษะและความสามารถในการพูด

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับการพูด การพัฒนาระดับความสามารถการพูดไว้ดังต่อไปนี้

แวลเล็ทและดิสสิค (Valette and Disick, 1972: 141-142 อ้างถึงใน ชนิตสิริ ศุภพิมล. 2545) ได้แบ่งระดับความสามารถในการพูดออกเป็น 5 ระดับดังต่อไปนี้

1.ขั้นกลไก ผู้เรียนสามารถพูดเลียนแบบเสียงระดับเสียงที่เน้นหนัก จังหวะมีการหยุดและการออกเสียงเชื่อมระหว่างคำตามแบบเจ้าของภาษาได้ สามารถท่องจำคำ ประโยคหรือข้อความ บทสนทนาออกเสียงข้อความต่างๆที่ได้เรียนมาแล้วโดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจคำหรือข้อความเหล่านั้น

2.ขั้นความรู้ ผู้เรียนสามารถพูดเกี่ยวกับสิ่งที่เคยเรียนมาโดยใช้คำศัพท์ และไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้วอย่างเข้าใจความหมาย

3.ขั้นถ่ายโอนผู้เรียนสามารถนำเอากฎไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้วสร้างรูปประโยคใหม่ตามต้องการได้

4.ขั้นสื่อสาร ผู้เรียนสามารถแสดงความคิด ความต้องการให้ผู้อื่นรู้ได้โดยเน้นความคล่องแคล่วความเข้าใจและความสามารถในการสื่อความมากกว่าความถูกต้องทางไวยากรณ์

5.ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ ผู้เรียนสามารถพูดได้โดยใช้ลีลาการพูด น้ำเสียง คำ และสำนวนได้เหมาะสมกับสถานการณ์

จิตติพร ไชยรินคำ (2549: 33) กล่าวว่า ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเป็นความสามารถของผู้พูดด้วยการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นคำพูดโดยคำนึงถึง

ความเหมาะสมต่อสถานการณ์นั้นๆ เพื่อสื่อความหมายให้สนทนาเข้าใจ และสามารถโต้ตอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขวัญฤทัย เชิดชู (2550: 14) สรุปความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษว่าเป็นความสามารถในการพูดสื่อสารด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางคำพูดระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ซึ่งได้แก่ ผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งเป็นการแสดงเจตนาของผู้พูดในการสื่อสาร โดยที่ผู้พูดจะต้องมีความสามารถในการคาดคะเนความรู้และความรู้สึกของผู้ฟัง ที่สามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจในข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร ได้ และคำพูดนั้นจะต้องมีความถูกต้องทางด้านกฎเกณฑ์ของภาษาและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ และเป็นที่ยอมรับของเจ้าของภาษา

เจนจิรา ชัยปานและคณะ (2556: 16-17) ได้กล่าวว่า การพูด หมายถึงพฤติกรรม การสื่อสาร ที่ประกอบด้วยเสียงและรหัสต่างๆ เพื่อการสื่อความรู้สึกและความต้องการของผู้พูดให้ผู้ฟังเข้าใจและตอบสนอง รวมทั้งเป็นการ แลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้ ความคิดเห็นและก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน และให้ความหมายของ ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษว่าเป็นการใช้ความสามารถในการผลิตภาษาอังกฤษด้วยตนเองจากกรถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นข้อมูลที่ต้องชัดเจน เหมาะสมกับกาลเทศะตามสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้ฟังหรือคู่สนทนาเข้าใจได้จากสื่อที่ผู้พูดสื่อออกมา ซึ่งอาจจะสื่อออกมาด้วยวจนภาษาและอวจนภาษา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้น ๆ จนทำให้ผู้พูดเกิดการตอบสนองเป้าหมายของการพูดสื่อสารในสถานการณ์การนั้นๆซึ่งความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษนั้นต้องสามารถใช้คำพูด ท่าทาง หรือประโยคที่มี

อุไร มากคณา (2556:14) ระดับความสามารถในการพูด สรุปได้ว่า ระดับความสามารถในการพูด คือ ความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร โดยใช้คำศัพท์โครงสร้างและเนื้อหาที่ถูกต้อง มีสำเนียงปฏิสัมพันธ์และความคล่องแคล่วในการพูดดังนั้นระดับความสามารถในการพูดจึงเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสามารถในการสื่อสารของผู้พูดด้วย

จากแนวคิดของนักการศึกษา นักวิชาการ สรุปได้ว่า ความสามารถในการพูด คือ ความสามารถของผู้พูด ที่พูดเพื่อการสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจ โดยใช้คำศัพท์โครงสร้างและเนื้อหาที่ถูกต้อง มีสำเนียงปฏิสัมพันธ์และความคล่องแคล่ว ในการพูดและถือว่าเป็นสิ่งที่แสดงระดับคุณภาพการสื่อสารของผู้พูดด้วย ซึ่งสามารถพัฒนาให้มีระดับพฤติกรรมที่มีคุณภาพสูงขึ้นได้โดยใช้กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการพูด โดยใช้กิจกรรมเกี่ยวกับทักษะการพูดภาษาซึ่งผู้สอนอาจเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับได้ตามผลการศึกษาของ ฟินอคชีโร และบรัมฟิต (Finocchiaro and Brumfit, 1983: 141 อ้างถึงใน ธีราภรณ์ กิจจาร์ักษ์. 2553: 7) ประกอบด้วย

- 1.ให้ตอบคำถามซึ่งผู้สอนหรือเพื่อนในชั้นเรียนเป็นผู้ถาม
- 2.บอกให้เพื่อนทำตามคำสั่ง
- 3.ให้ผู้เรียนถามหรือตอบคำถามของเพื่อนในชั้นเกี่ยวกับชั้นเรียน ประสบการณ์ต่างๆ นอกชั้นเรียน
- 4.ให้บอกลักษณะวัตถุสิ่งของต่าง ๆ จากภาพ
- 5.ให้เล่าประสบการณ์ต่างๆของผู้เรียนโดยครูอาจให้คำสำคัญต่าง ๆ
- 6.ให้รายงานเรื่องราวต่างๆตามที่ได้กำหนดหัวข้อให้

7. จัดสถานการณ์ต่างๆในชั้นเรียน ให้ผู้เรียนใช้บทสนทนาต่าง ๆ กันไป เช่น ร้านขายของ
ร้านอาหาร ธนาคาร เป็นต้น

8. ให้เล่นเกมต่าง ๆ ทางภาษา

9. ให้ได้เวลาที่ อภิปราย แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่าง ๆ

10. ให้ฝึกการสนทนาทางโทรศัพท์

11. ให้อ่านหนังสือพิมพ์ไทย แล้วรายงานเป็นภาษาอังกฤษ

12. ให้แสดงบทบาทสมมติ

พรสวรรค์ สิปป์ (2550: 160) กล่าวว่า การสอนทักษะการพูดมักจะสอนควบคู่ไปกับทักษะ
การฟังการสอนแบบเดิมมักจะเป็นการฝึกโดยให้คนหนึ่งถามอีกคนตอบทั้งคำถามและคำตอบ
จะถูกกำหนดไว้สามารถถามคำตอบได้มักจะมีคำตอบที่ถูกเพียงคำตอบเดียวซึ่งได้กำหนดไว้ก่อนแล้ว
ดังนั้นจุดประสงค์ของการพูดคือการแสดงความสามารถในการถามและตอบคำถาม ไม่ใช่การพูดที่
แท้จริง

เจนจิรา ชัยปานและคณะ (2556) สรุปได้ว่าการพูดเป็นทักษะที่จำเป็น เพราะเป็นสิ่งที่มนุษย์
ต้องใช้ในชีวิตประจำวันมากกว่าทักษะอื่นการพูดได้และพูดเป็นทำให้การใช้ทักษะอื่นๆ ง่ายขึ้นและ
การพูดนำไปสู่ปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างกันและกันการสอนทักษะการพูดควรจัดกิจกรรมการเรียนการ
สอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมในการฝึกการพูดที่ใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวัน
การฝึกพูดควรเริ่มจากง่ายไปหายากและให้โอกาสผู้เรียนทุกคนได้ฝึก

สรุปได้ว่า กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการพูด ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย โดยใช้การปฏิบัติ
จริงโดยต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งการดำเนินการในลักษณะโครงการและกิจกรรมการเรียนรู้ใน
ห้องเรียนอย่างมีคุณภาพ ผู้ประเมินจึงใช้แนวทางในดังกล่าวในการจัดกิจกรรมตามโครงการพัฒนา
ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS ของโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์
จังหวัดเชียงราย โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2. การจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS

2.1 ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS

การจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS เกิดขึ้นจากโรงเรียนสุนทรภู่พิทยาศาสตร์ โดยเริ่มในปีการศึกษา
2545-2547 ซึ่งพบว่าผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตกต่ำอย่างมากจนเกือบเป็นอันดับสุดท้ายของจังหวัด
ระยอง จึงใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนรูปแบบสองภาษามาทดลองแก้ปัญหาและ
ดำเนินการ ทดลองจัดการเรียนการสอนในวิชาคณิตศาสตร์ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน
3 ห้องเรียนในปลายปีการศึกษา 2547 ภายในระยะเวลาเพียง 2 เดือน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยสื่อ
ต่างประเทศจากสิ่งไปมาได้ จนได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ให้พัฒนา
กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการจัดการเรียนการสอนด้วยภาษาอังกฤษใน 4 กลุ่มสาระ
คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ภายใต้สมมติฐานการบูรณาการ
ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนรู้ ยึดผลการเรียนรู้ตามกรอบหลักสูตรแกนกลางและปรับปรุงหลักสูตร
สถานศึกษาให้เหมาะสมเชื่อมโยงกันกับนักเรียนแบบปกติ เรียกรูปแบบโครงการนี้ว่า EIS และ

ใช้กลยุทธ์ผู้นำด้านหลักสูตรและการสอนแบบมีส่วนร่วม ดำเนินการให้ครูกลุ่มเป้าหมายของโรงเรียน ปรับเปลี่ยนทัศนคติ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยภาษาอังกฤษในระดับชั้น ม. 1 ม. 2 และ ม.4 จำนวน 9 ห้องเรียนในปีการศึกษา 2548 ใช้หนังสือประกอบการเรียนจากประเทศสิงคโปร์ จัดกิจกรรมเสริมด้วยอาสาสมัครครูต่างชาติ พัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยภาษาอังกฤษของครูกลุ่มเป้าหมาย(จำนวน 20 คน ร่วมกับมหาวิทยาลัยบูรพาทุกวันเสาร์ ณ สถานที่ทำงาน รวมทั้งขยายผลโดยนำรูปแบบแนวคิด EIS ไปทดลองในระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง 5 โรงเรียน ในชั้น ป.1 และ ป.4 รวม 12 ห้องเรียน พัฒนาครูและผู้บริหารรวม 40 คน จนพบว่ารูปแบบEIS ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษทั้งนักเรียนและครู ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโครงการ EIS ดีกว่านักเรียนโปรแกรมปกติ ทั้งในระดับชั้นเดียวกันและต่างชั้นกันและไม่แตกต่างจากนักเรียนในโครงการ EP และ MEP ทั้งระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา ผู้เรียนสนใจการเรียนมากขึ้น ครูผู้สอนมีพัฒนาการด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างรวดเร็ว และสามารถสอนวิชาเฉพาะด้วยภาษาอังกฤษเกือบไม่แตกต่างจากครูต่างชาติ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่นให้ความสนใจและเห็นความสำคัญต่อการจัดการศึกษามากขึ้น (โรงเรียนสุนทรภู่พิทยา.2550:ออนไลน์)

2.2 ความหมายการจัดการเรียนรู้ EIS

โรงเรียนสุนทรภู่พิทยา ได้ให้ความหมายของ การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ EIS หรือที่เรียกว่า English for integrated study ไว้คือ การเรียนการสอนโดยการบูรณาการใช้ภาษาอังกฤษจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน 3 สาขาวิชา คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ การจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS ของ โรงเรียนสุนทรภู่พิทยา ได้ให้หลักการบูรณาการภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS ไว้ดังนี้

1.การให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาที่สองจากภาษาแม่ สัญลักษณ์ต่างๆ หรือเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว โดยใช้การเรียนรูปแบบ SSF ซึ่ง S มาจากคำว่า Short คือ การใช้ประโยคสั้นๆ S ย่อมาจาก Simple คือ การใช้ประโยคง่ายๆ และ F มาจากคำว่า Familiar คือ การใช้ประโยคคุ้นเคย

2.การให้คุณครูผู้สอนและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์โดยการใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน (Classroom English) จะส่งเสริมให้ตัวนักเรียนเองมีการคิดเป็นภาษาอังกฤษและสามารถใช้ภาษาได้เร็วขึ้น

3.การให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะและใช้วิธีการทางคณิตศาสตร์ที่เหมาะสมในการวิเคราะห์และแกโจทย์ทางคณิตศาสตร์ที่เป็นภาษาอังกฤษ จะส่งเสริมให้เรียนรู้และเข้าใจภาษาอังกฤษง่ายและเร็วขึ้น

4.การให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์ คือ การสังเกต การเปรียบเทียบ การจำแนกกลุ่ม การเชื่อมโยงความรู้และการสรุปผลแบบอ้างอิง จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสอน เขียนและเข้าใจภาษาอังกฤษที่อ่านได้เร็วขึ้น

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS หมายถึง การจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการการใช้ภาษาอังกฤษในรายวิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ มาจากภาษาอังกฤษที่ว่า English for Integrated Study เป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้คำศัพท์เป็นภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้อง

กับวิชาที่สอน ใช้ประโยคคำถามสั้นๆ ง่ายๆ ในการสนทนาและตั้งคำถามใช้สื่อ เทคโนโลยีที่เป็นภาษาอังกฤษ ส่งเสริมนักเรียนแสดงความคิดเห็นเป็นภาษาอังกฤษและนำเสนองานเป็นภาษาอังกฤษ

2.3 การจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS เพื่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารของโรงเรียน ดำรงราษฎร์สงเคราะห์

การจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS เพื่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารของโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ของนักการศึกษา นักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ทิพย์สุดา ทวีสิทธิ์ (2561:15) ได้ศึกษาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ โดยในยุคเริ่มแรกอยู่ในลักษณะของการศึกษาตามอัธยาศัยหรือนอกระบบ ในปี พ.ศ.2498 มีโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาไทยให้กับชาวต่างชาติ เช่น โรงเรียนที่ชาวคริสต์เป็นเจ้าของได้เปิดสอนภาษาไทยให้กับมิชชันนารีใหม่ซึ่งเข้ามาในประเทศไทย ชื่อโรงเรียนปัจจุบันคือ Union Language School สถาบันอีกแห่งหนึ่ง คือ AUA เปิดสอนภาษาไทยเมื่อประมาณ พ.ศ.2500 ให้กับชาวต่างชาติ ผู้สนใจ มีการสร้างตำราที่ใช้กันอย่างกว้างขวางในประเทศไทยชื่อ AUA Language Center Thai Course ตำราชุดนี้สร้างขึ้นในประเทศไทย ผู้เขียนคือ J. Marvin Brown และ Adrian S. Palmer สถาบันอุดมศึกษาไทยนั้นเริ่มสอนภาษาไทย เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหิดล ต่อมามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เริ่มสอนวิชาการสอนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศให้นักศึกษาไทยในปี พ.ศ.2534 และสอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างชาติไปพร้อมกัน ต่อจากนั้นมหาวิทยาลัยต่างๆ และสถาบันทั้งของรัฐและเอกชนเปิดการสอนภาษาไทยให้ชาวต่างชาติมากขึ้น นอกจากนี้ทบวงมหาวิทยาลัยยังได้จัดการสัมมนาระดับภูมิภาคว่าด้วยการเรียนการสอนภาษาไทยในบริบทไทยศึกษาขึ้นในเดือนกันยายน พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นการขยายผลจากการประชุมปฏิบัติการว่าด้วยการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในบริบทไทยศึกษาในเดือนสิงหาคมปีเดียวกัน โดยหวังให้สถาบันต่าง ๆ ได้ร่วมมือกันพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้แพร่หลายยิ่งขึ้น

ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ในต่างประเทศมีการเปิดสอนภาษาไทยมากขึ้น ผลการสำรวจของกระทรวงการต่างประเทศ พบว่า มีสถาบันอุดมศึกษาประมาณร้อยละกว่าแห่งเปิดสอนภาษาไทยหรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย เช่น หลักสูตรอาเซียนศึกษา หรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีแนวโน้มว่าจำนวนสถาบันที่เปิดสอนภาษาไทยจะเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ยังไม่รวมศูนย์สอนภาษาและโรงเรียนสอนภาษาที่จัดสอนในเชิงธุรกิจ ซึ่งมีจำนวนมากอยู่แล้ว ทั้งนี้เนื่องมาจากการขยายตัวและความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ที่ช่วยให้การศึกษาและการลงทุนทางเศรษฐกิจเติบโตอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ "ภาษาไทย" เป็นภาษาหนึ่งที่มีบทบาท และมีความสำคัญเพื่อการสื่อสารในการแลกเปลี่ยนความรู้ การท่องเที่ยว การดำเนินธุรกิจอันช่วยให้การลงทุนในฐานะประเทศคู่ค้าเป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็ว ดังที่ สิริจิตต เดชอมรชัย (2556) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารกับประชาคมโลก แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ กิ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒน์กุล (2561) ที่กล่าวว่า มนุษย์มีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ภาษาอื่น เพื่อจุดประสงค์ในการสื่อสาร และใช้พัฒนาตนเอง ตลอดจนสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศชาติ ฉะนั้นการเรียนรู้อาษาต่างประเทศจะช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างชนชาติ ให้ตระหนักและเข้าใจถึงความเหมือน หรือความแตกต่างระหว่างภาษาและ

วัฒนธรรมของชาติตนกับชาติอื่นๆ ในระดับมัธยมศึกษาสุนทรภู่พิทยา ได้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS โดยเริ่มในปีการศึกษา 2545-2547 จึงใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนรูปแบบสองภาษามาทดลองแก้ปัญหาและดำเนินการ ทดลองจัดการเรียนการสอนในวิชาคณิตศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 ห้องเรียนในปลายปีการศึกษา 2547 ภายในระยะเวลาเพียง 2 เดือน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยสื่อต่างประเทศจากสิงคโปร์ได้ จนได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ให้พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการการจัดการเรียนการสอนด้วยภาษาอังกฤษใน 4 กลุ่มสาระ คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ภายใต้สมมติฐานการบูรณาการภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนรู้ ยึดผลการเรียนรู้ตามกรอบหลักสูตรแกนกลางและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมเชื่อมโยงกันกับนักเรียนแบบปกติ เรียกรูปแบบโครงการนี้ว่า EIS โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ได้ศึกษาแนวคิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนให้มีคุณภาพ

2.3.1 แนวทางการบูรณาการภาษาอังกฤษในสาระวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และคอมพิวเตอร์

แนวคิดในการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้นั้น ผู้สอนจำเป็นต้องเลือกเนื้อหาการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กับประสบการณ์ และจุดมุ่งหมายของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ หรือนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้ ตลอดจนผู้สอนจำเป็นต้องคำนึงถึงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับบริบทวิถีชีวิต ตลอดจนวัฒนธรรมทางสังคมในการสื่อสารภาษานั้นๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการสื่อสาร และการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงการใช้ภาษา และเกิดความเข้าใจอย่างสมบูรณ์ในเรื่องการสื่อสารได้ ซึ่งในการสื่อสารผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ภาษาได้ด้วยตนเอง หน้าที่ของผู้สอน คือ การกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในกฎเกณฑ์ของภาษา โดย แคลเนล และ สวีลัน (Canale and Swain ,1980 อ้างถึงใน ทิพย์สุดา ทวีสิทธิ์, 2561 : 22) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนจะมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารได้นั้น จำเป็นต้องมีความสามารถในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความรู้ด้านระเบียบวิธีของภาษา (Grammatical Competence) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระบบคำศัพท์ โครงสร้างประโยค ความหมาย และระบบเสียง
2. ความรู้ทางภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence) ได้แก่ ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารระหว่างบุคคลในสังคม โดยคำนึงถึงกฎเกณฑ์ หรือระเบียบวิธีปฏิบัติตนในการใช้ภาษาอย่างเหมาะสม เช่น ภาษาท่าทาง การแสดงออกโดยใช้ข้อความ (Expression) และระดับเสียง (Intonation) ซึ่งต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบุคคล และสถานการณ์ต่าง ๆ
3. ความรู้ด้านความต่อเนื่องของเนื้อความ (Discourse Competence) ได้แก่ความสามารถในการใช้ภาษาให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เช่น การเลือกใช้คำสรรพนามได้เหมาะสมกับบริบทและสถานะทางสังคม การใช้ภาษาในการเรียบเรียง และถ่ายทอดความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความรู้ด้านกลวิธีการสื่อความหมาย (Pragmatic or Strategic Competence) ประกอบด้วยความสามารถในการสื่อสารของผู้ส่งสารในด้านคำพูด (Verbal) และการไม่ใช้คำพูด (Non verbal) เช่น น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง ในการสื่อสาร ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายในการสื่อสารนั้น

จากแนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ในการที่ผู้เรียนจะใช้ในการสื่อสารได้นั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ในเรื่องของคำศัพท์ การออกเสียง และโครงสร้างประโยคแล้ว ผู้เรียนจำเป็นจะต้องมีความสามารถในการเลือกใช้ภาษาให้ถูกต้อง ตลอดจนสามารถเลือกใช้ภาษาได้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมด้วย ดังนั้นในการพัฒนานักเรียนตามโดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS เพื่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารของโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์นั้น จึงควรให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้คำศัพท์ที่สอดคล้องกับการเรียน ฝึกนักเรียนให้สามารถออกเสียง และใช้คำศัพท์ให้เหมาะสมกับโครงสร้างประโยค เพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ

แนวทางการบูรณาการภาษาอังกฤษในเนื้อหาและกระบวนการเรียนการสอน วิชาวิทยาศาสตร์

หลักการของการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากการสร้างเสริมทักษะวิธีการในการแสวงหาความรู้ ให้กับนักเรียนในการสืบค้นหาข้อมูลข่าวสาร โดยในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ใช้วิธีการแสวงหาความรู้ ซึ่งจำเป็นต้องให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์ โดยต้องจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเรียนรู้อันเป็นพื้นฐานการเรียนที่จำเป็น ได้แก่ การสังเกต (Observation) การเปรียบเทียบ (Comparison) การแบ่งกลุ่ม (Classification) การเชื่อมโยง (Transferring) และการสรุปผล (Inferring) การเรียงลำดับเนื้อหาในแต่ละบทเรียนคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ ภาษาอังกฤษที่ใช้สัมพันธ์กับพื้นฐานทางด้านภาษาของผู้เรียน และ ความยาก-ง่าย ของเนื้อหาสัมพันธ์หลักพื้นฐานการเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวไปสู่ไกลตัวและจากนามธรรมไปสู่รูปธรรมและความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น อาศัยหลักการเชื่อมโยงความรู้เก่าเป็นไปตามธรรมชาติ จากบทเรียนแรกไปสู่บทเรียนสุดท้ายตามลำดับ ซึ่งผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับจากกระบวนการเรียนรู้และทักษะพื้นฐานการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์ดังกล่าวไปสู่การแสวงหาความรู้โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) ในแหล่งต่างๆ

สำหรับรูปแบบกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่จำเป็นต้องจัดให้ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียน โดยใช้ภาษาอังกฤษบูรณาการในเนื้อหาวิทยาศาสตร์ โดยในระยะเริ่มต้นของการจัดการเรียนรู้ จำเป็นต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยเลือกเนื้อหาบทเรียนทางวิทยาศาสตร์ที่ผู้เรียนเคยเรียนรู้มาแล้วในภาษาไทย โดยเน้นทักษะพื้นฐานการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์กับภาษาอังกฤษที่ใช้ในบทเรียนให้สอดคล้องกับความสามารถพื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงพื้นฐานการเรียน อ่านภาษาอังกฤษจนผู้เรียนเกิดทักษะทางด้านภาษาอ่านภาษาอังกฤษจนเข้าใจในภาษาที่อ่านในเนื้อหาที่กำหนดจนสามารถเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้ทักษะวิธีทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method)

แนวทางการบูรณาการภาษาภาษาอังกฤษในเนื้อหาและทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์

การจัดการเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ ศึกษาเกี่ยวกับการวัด คุณสมบัติ และความสัมพันธ์ของปริมาณและกลุ่มทั้งหลาย โดยใช้จำนวนและสัญลักษณ์ ซึ่งโดยหลักการจัดเนื้อหาสาระคณิตศาสตร์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีจุดเน้น 3 ประการคือ ความเข้าใจระหว่างภาษา กับสัญลักษณ์ ทักษะระเบียบวิธีคิดคำนวณและการนำระเบียบวิธีคิดดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษมาเป็นสื่อการสอนในเนื้อหาสาระคณิตศาสตร์จะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาอังกฤษได้ดียิ่งขึ้น การให้ผู้เรียนใช้ทักษะพื้นฐานการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์มาเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ในการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ โดยใช้หนังสือประกอบการเรียนที่เป็นสื่อภาษาอังกฤษตามบทเรียนที่ผู้วิจัยกำหนดให้ เช่น การเรียนการสอนเกี่ยวกับโจทย์ปัญหาทางพีชคณิต และสัญลักษณ์ (Symbol) ทางคณิตศาสตร์ โดยการให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทำโจทย์แบบฝึกหัดที่เป็นภาษาอังกฤษมาก ๆ โดยเน้นทั้งการอ่าน คิด วิเคราะห์โจทย์ปัญหา และให้นักเรียนได้ศึกษาประโยคสัญลักษณ์และประโยคภาษาอังกฤษที่มีความสัมพันธ์กันพร้อมทั้งอ่านและเขียนจดบันทึกลงในสมุดแบบฝึกหัด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ที่เป็นภาษาอังกฤษ โดยให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตและวิเคราะห์ส่วนที่เป็นสิ่งที่กำหนดให้และคำถามที่โจทย์ต้องการจากการแสดงวิธีการแก้ปัญหา (Solution) จากตัวอย่างที่ครูกำหนดจากหนังสือหรือบทเรียนที่เป็นภาษาอังกฤษ นอกจากจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์แล้วยังส่งเสริมให้เข้าใจความหมายภาษาอังกฤษจากโจทย์ปัญหา โดยเทคนิคการวิเคราะห์ภาษาอังกฤษจากวิธีแก้ปัญหา

ดังนั้นแนวทางของหลักการในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษบูรณาการในเนื้อหาและกระบวนการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนทักษะการวิเคราะห์ โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ การเชื่อมโยงระหว่างสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์กับภาษาอังกฤษ จำนวนและตัวเลข สถิติกราฟพื้นฐานทางพีชคณิต และพื้นฐานเรขาคณิตแบบยูคลิดที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในระดับความยากของภาษาอังกฤษไม่เกินระดับปานกลาง โดยอาศัยทักษะพื้นฐานการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์ ได้แก่ การสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม การเชื่อมโยง และการสรุปผล จะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดทักษะความเข้าใจภาษาอังกฤษอ่านและสามารถประยุกต์และเชื่อมโยงการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับที่สูงขึ้นได้ด้วยตนเอง

แนวทางการบูรณาการภาษาภาษาอังกฤษในกระบวนการจัดการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์

การจัดการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์เพื่อให้ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษบูรณาการในวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา ควรจัดสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในการบูรณาการเรียนรู้คอมพิวเตอร์ดังนี้

1. ฝึกทักษะการใช้ เมนูเป็นภาษาอังกฤษ

2. ให้ความหมายของเมนูโดยใช้ภาษาอังกฤษระดับพื้นฐาน
3. จัดสื่อเสริมเช่นแบบเรียนสำเร็จรูป ฝึกทักษะการใช้โปรแกรม ไมโครซอฟเวิร์ดและการอ่านภาษาอังกฤษจากการพิมพ์ในโปรแกรม ไมโครซอฟเวิร์ด
5. ฝึกทักษะการใช้โปรแกรมไมโครซอฟเอกเซลให้เชื่อมโยงกับบทเรียนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์
6. ทักษะการเรียนรู้โปรแกรมพจนานุกรมภาษาอังกฤษต่างๆ
7. ทักษะการจัดบทเรียนทาง อินเทอร์เน็ต
8. การนำเสนอผลงานโดยโปรแกรม power point เพื่อฝึกทักษะพูดการนำเสนอผลงานเป็นภาษาอังกฤษ

พบว่าการเรียนรู้ลำดับเนื้อหาบทเรียนของแต่ละวิชามีความสัมพันธ์กับระดับของภาษาอังกฤษที่จัดให้ผู้เรียน และระดับความง่าย- ยากและความซับซ้อนของภาษาและเนื้อหาที่ใช้จะเรียงลำดับจากบทเรียนแรกไปสู่บทเรียนสุดท้ายเป็นไปตามลำดับ ซึ่งในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS ควรนำเนื้อหาวิทยาศาสตร์ที่ผู้เรียนเคยเรียนมาแล้วเพื่อสร้างทักษะการอ่าน เพื่อความเข้าใจและการใช้ภาษาอังกฤษที่ถูกต้องร่วมด้วย

3. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ได้มีผู้อธิบายเกี่ยวกับการสอนแบบบูรณาการไว้ต่างๆ เช่น กู๊ด (Good,1973: 308) กล่าวว่าบูรณาการ หมายถึง กระบวนการหรือการปฏิบัติในการที่จะรวบรวมรายวิชาต่างๆเข้าด้วยกันแล้วนำมารายงานผลหรือแสดงออกมาในเชิงกิจกรรมหรือโครงการเดียวกัน สอดคล้องกับ ทรัวีย์ มาสเจอร์ริ (2546: 69) ที่กล่าวว่า วิธีการสอนแบบบูรณาการ หมายถึงกระบวนการที่ผู้สอนใช้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยการเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ และเป็นประสบการณ์ตรงที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาสาขาต่าง ๆ ในลักษณะสหวิทยาการโดยใช้กระบวนการเรียนรู้คิด แก้ปัญหาและแสวงหาความรู้ เชื่อมโยงหลักสูตรวิธีสอนและแนวคิดของผู้เรียนเพื่อให้เกิดความรู้แบบองค์รวม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ (2546: 25-31) UNESCO. (1981: 10) และปีน (Beane,1991 อ้างถึงใน ผกามาศ พิธรากร. 2558: 50) ทราเวสส์และรีวอร์ (Travess and Revores ,1990: 9) และ ทิศนา แคมมณี (2550) ให้ความหมายไว้ใกล้เคียงกันว่าเป็นการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงและ สามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2551: 12-15) กล่าวว่า เป็นการเชื่อมโยงรวมทั้งสอดแทรกเนื้อหาทักษะกระบวนการ ทักษะปฏิบัติของสาระการเรียนรู้ต่างๆกับหัวเรื่องที่ต้องการสอนอย่างเหมาะสมหรืออย่างสมดุลหรืออย่างสมบูรณ์ การเชื่อมโยงดังกล่าวทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาปัญญาด้านต่าง ๆ หรือกล่าวว่าเป็นการพัฒนาของปัญญา (multiple intelligences) นั้นเอง

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนแบบบูรณาการ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาต่างๆ ที่ความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันให้เป็นเรื่องเดียวกันและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในลักษณะที่เป็นองค์รวม ได้ปฏิบัติจริงมีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมต่อไป ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS ของโรงเรียน ดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย จึงควรใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนรู้ในวิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ให้มีความเหมาะสม พร้อมทั้งจัดการวัดและประเมินผล ที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของนักเรียน ให้สูงขึ้นต่อไป

3.2 จุดมุ่งหมายของการสอนแบบบูรณาการ

ลาร์ดิซาบอลและคณะ (Lardizabal and others, 1970 อ้างถึงใน จุฬารัตน์ ต่อหิรัญพุกข์. 2551: 20) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนแบบบูรณาการ ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้เด็กรู้สึกปลอดภัย มีความพึงพอใจ มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะและได้รับการยอมรับจากผู้อื่น
2. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน
3. ช่วยพัฒนาค่านิยม บรรยาภาคนในชั้นเรียนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาจริยธรรม มาตรฐานการทำงาน มาตรฐานของกลุ่ม ความซาบซึ้งในการทำงานและความซื่อสัตย์
4. ช่วยพัฒนาวินัยในตนเอง โดยส่งเสริมความสามารถในการทำงานและการควบคุมอารมณ์ของผู้เรียน
5. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์พัฒนาการแสดงออกทางด้านศิลปะ ดนตรีและการละคร
6. เพื่อให้เด็กเรียนมีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมในสังคม เต็มใจที่จะทำงานร่วมกับกลุ่มและเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม
7. ช่วยวัดผลการเรียนรู้ โดยการแนะนำวิธีตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้แก่ผู้เรียนทั้งรายบุคคลและกลุ่ม

สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ (2546: 16-17) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการบูรณาการหลักสูตรและการสอนแบบบูรณาการมีดังนี้

1. เพื่อให้เด็กเรียนเกิดความตระหนักว่า การเรียนทุกสิ่งมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในชีวิตคนเรา ทุกสิ่งทุกอย่างจะเกี่ยวข้องกันอยู่เสมอ หลักสูตรบูรณาการจะมีความสัมพันธ์กับชีวิตของนักเรียนมากกว่าและนักเรียนจะเกิดแรงจูงใจในการเรียนมากกว่าหลักสูตรแบบเดิม
2. เพื่อให้เด็กเรียนเป็นผู้ที่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ซึ่งในการแก้ปัญหา นักเรียนจะต้องอาศัยความรู้จากหลายสาขาวิชาในเวลาเดียวกัน
3. เพื่อให้เด็กเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยตรงอย่างมีจุดหมาย และมีความหมาย นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การแสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนและช่วยสร้างความเข้าใจให้นักเรียนอย่างลึกซึ้ง

4. เพื่อตอบสนองความสนใจของนักเรียนแต่ละคน โดยการเรียนรู้ตามเอกัตภาพ ออกแบบกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่ต้องการจะรู้บรรยากาศในชั้นเรียนจะไม่เครียด สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเรียนอย่างสนุกสนานและบรรลุผลในการเรียนมากขึ้น

5. มีการถ่ายโอนและค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระ ความคิด ทักษะและเจตคติช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดที่เรียนได้อย่างลึกซึ้ง เป็นระบบ และถ่ายโอนความเข้าใจจากเรื่องหนึ่งไปสู่อีกเรื่องหนึ่งได้ดี

6. ส่งเสริมการเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกัน ให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย มีความพึงพอใจ มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และยอมรับผู้อื่น เต็มใจที่จะทำงานร่วมกับกลุ่มและเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

7. ช่วยพัฒนาค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม มาตรฐานการทำงาน วินัยในตัวเองส่งเสริมความสามารถในการทำงาน และการควบคุมอารมณ์ของผู้เรียน

8. ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาการแสดงออกทางด้านศิลปะดนตรีไปพร้อมๆ กับทางด้านความรู้ เนื้อหาสาระ อีกทั้งให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมในสังคม

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546: 126) กล่าวว่า วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการสอนแบบบูรณาการ มีดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้รับสาระความรู้แบบองค์รวมที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันจากหลากหลายสาขาวิชา

2. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เช่น ทักษะกระบวนการกลุ่ม ทักษะการคิด การแก้ปัญหา การอภิปราย การสรุป เป็นต้น

3. เพื่อส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนที่มีแตกต่างกันในด้านต่างๆ ที่เรียกว่าพหุปัญญา (Multiple Intelligence)

4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เอ็กเก้น และคัวซัค (Eggen and Kauchak, 2001: 193-194) กล่าวว่า รูปแบบการสอนแบบบูรณาการถูกกำหนดด้วยเป้าหมายซึ่งทำให้บรรลุผลสำเร็จ 2 ข้อ ข้อแรกรูปแบบการสอนแบบบูรณาการช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้และความเข้าใจของเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างข้อเท็จจริง หลักการทั่วไป ได้อย่างลึกซึ้ง และข้อที่สองคือ เป็นรูปแบบที่ดำเนินการด้วยความคิดอย่างมีเหตุผล การคิดที่เป็นขั้นตอนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยนักเรียนได้ฝึกหัดในการหาแบบรูป การอธิบาย การตั้งสมมติฐาน การหากฎเกณฑ์ต่างๆไป ซึ่งตรวจสอบยืนยันได้ด้วยเอกสารของนักเรียน

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการสอนแบบบูรณาการ มีดังนี้ 1) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมและนำความรู้ไปใช้อย่างเหมาะสม 2) เพื่อให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรและ 3) เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว (2547) กล่าวว่ารูปแบบการสอนแบบบูรณาการมี 4 รูปแบบดังนี้

1. แบบสอดแทรก (Infusion Instruction) เป็นการสอนแบบบูรณาการสอดแทรกเนื้อหา
ของวิชาอื่นๆ เข้าไปในวิชาของผู้สอน ครูวางแผนการสอนและดำเนินการสอนคนเดียว
2. แบบคู่ขนาน (Paralled Instruction) เป็นการสอนแบบวางแผนร่วมกันสอน
คนละวิชาต่างคนต่างสอนไป แต่หัวข้อเรื่อง ความคิดรวบยอด ปัญหาเดียวกัน ระบุสิ่งที่ร่วมกันและ
ตัดสินใจร่วมกัน จะนำไปสอนอย่างไรในวิชาของตน
3. แบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary Instruction) เป็นการสอนคล้ายๆแบบที่สอง
ผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป สอนต่างวิชากัน มุ่งสอนหัวเรื่อง ความคิดรวบยอดและปัญหา ต่างคน
ต่างสอน แต่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนทำโครงการร่วมกัน ซึ่งจะช่วยเชื่อมโยงสาขาวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน
วางแผนโครงการร่วมกัน
4. แบบข้ามวิชาหรือสอนเป็นคณะ (Trans disciplinary Instruction) เป็นการสอนที่
ครูผู้สอนวิชาต่างๆ มาร่วมกันเป็นคณะ วางแผนปรึกษาหรือร่วมกันดำเนินการสอนนักเรียน
กลุ่มเดียวกัน

ฟราซี และ รูดีนิทสกี (Frazee & Rudnitski, 1995 : 137 – 141) กล่าวว่าลักษณะ
การเรียนรู้แบบบูรณาการ (Forms of Integration) มีรูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. แบบวิทยาการพื้นฐาน (Discipline-based) เป็นรูปแบบที่ผู้สอนในวิชาหนึ่ง
สอดแทรกเนื้อหาของวิชาอื่นๆ เข้าไปในการสอนของตน เป็นการวางแผนการสอนและสอนโดยผู้สอน
คนเดียว
2. แบบคู่ขนาน (Parallel) เป็นรูปแบบที่ผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป สอนต่างวิชากันแต่
วางแผนการสอนร่วมกัน โดยระบุสิ่งที่ร่วมกันและตัดสินใจว่า หัวเรื่อง มโนทัศน์ ปัญหาเดียวกัน
นั้นจะสอนอย่างไรในวิชาของแต่ละคน งานที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนทำจะต่างกันไปในแต่ละวิชา
- 3.แบบพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) เป็นรูปแบบที่ผู้สอนต่างวิชามาร่วมกันสอน
เป็นทีม ร่วมวางแผนและกำหนดหัวเรื่อง ปัญหาาร่วมกัน และดำเนินการสอนผู้เรียนกลุ่มเดียว
มอบหมายงานหรือโครงการให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นงานใหญ่ชิ้นเดียว
- 4.แบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) เป็นการสอนที่ผู้สอนแต่ละคนต่างสอนวิชาของ
ตนเอง ไม่ได้ออกแบบให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันระหว่างต่างวิชา แต่จะมีการสอนแบบบูรณาการเฉพาะ
ที่ระบุไว้ในแต่ละวิชาเท่านั้น ผู้สอนแต่ละคนในต่างวิชาไม่ได้มีการแบ่งกิจกรรมของผู้เรียนด้วยกัน
เพียงแต่ให้เวลาแล้วมอบหมายงาน หรือปัญหาให้ผู้เรียนกลับไปดำเนินการกันเอง
5. แบบบูรณาการ (Integrated) เป็นการบูรณาการทั้งมโนทัศน์ ทักษะ เจตคติและ
ความเชื่อ ตลอดจนเนื้อหา ทำให้เป็นการสอนที่ต้องอาศัยความหลากหลายวิธีที่สามารถเป็นไปได้
ผู้เรียนสามารถเลือกที่จะฝึกในสิ่งที่ต้องการจะเรียนรู้ ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง
อย่างอิสระ

สรุปได้ว่า การสอนแบบบูรณาการ คือ การจัดการเรียนการสอนที่มีการผสมผสานเนื้อหา
วิธีการสอน อาจแยกกันสอน หรือร่วมกันสอนก็ได้ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงกันเข้าด้วยกัน
โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามความเหมาะสมและความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้

เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS ของโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ จึงควรใช้วิธีการสอนหลากหลาย โดยครูสามารถออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนแต่ละระดับชั้น ตามความเหมาะสมและความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันตามที่แนวทางของการบูรณาการดังกล่าว

3.4 ประโยชน์ของการจัดการสอนแบบบูรณาการ

ทศนา แคมมณี (2546: 50-51) กล่าวว่า ประโยชน์ของการบูรณาการหลักสูตรและการบูรณาการ มีดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในลักษณะองค์รวม มองเห็นความสัมพันธ์และข้อมูลได้อย่างรวดเร็วกระตุ้นผู้เรียนให้มีความรู้ทั้งด้านลึกและกว้าง มีทัศนะด้านความคิดที่กว้างไกล ลดความซับซ้อนของเนื้อหาวิชา

2. ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงโดยผสมผสานความรู้ คุณธรรมค่านิยม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเจตคติที่ดี เป็นการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้เรียนรู้ทักษะชีวิตและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้หลายรูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้ และการนำทักษะต่างๆมาใช้ในการแก้ปัญหา

4. ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย รู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น โดยคำนึงถึงความคิดเห็นและประโยชน์ของส่วนรวม

5. ช่วยแก้ปัญหาด้านการขาดครูที่สอนในแต่ละวิชา

6. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพปัญหาในสังคมได้ดี พิจารณาปัญหาอย่างกว้างๆโดยใช้ความรู้อย่างหลากหลายที่สัมพันธ์กัน เพื่อส่งเสริมให้เกิดทักษะและความสามารถในการแก้ปัญหาและส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย

7. ช่วยทำให้การศึกษา และการสอนมีคุณค่ามากขึ้น ช่วยเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้เกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้องขึ้น และสามารถปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์

8. ส่งเสริมการพัฒนาค่านิยม และบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นการช่วยพัฒนาวินัยในตนเองส่งเสริมความสามารถในการทำงาน และควบคุมอารมณ์ของผู้เรียน

9. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในด้านต่าง ๆ และเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ที่หลากหลาย

สิริพัทธ์ เจริญโรจน์ (2546: 22-23) กล่าวว่า ประโยชน์ของการสอนแบบบูรณาการมีดังนี้

1. ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในลักษณะองค์รวม มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชา ทำให้นักเรียนระลึกถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้ลึกทั้งลึกและกว้าง ทำให้เป็นผู้ที่มีทัศนะกว้างไกล ลดความซับซ้อนของเนื้อหาแต่ละวิชา และทำให้มีเวลาเรียนมากขึ้น

2. ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรมค่านิยม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีเจตคติที่ดี เป็นการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3. ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้หลายรูปแบบที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญส่งเสริมกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาและการประยุกต์ใช้ทักษะต่างๆ

4. ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย รู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นโดยคำนึงถึงความคิดเห็นและผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

5. ช่วยแก้ปัญหาด้านการขาดครูสอนในแต่ละรายวิชา

6. ช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพและปัญหาสังคมได้ดีกว่า สามารถพิจารณาปัญหาและที่มาของปัญหาอย่างกว้างๆ ใช้ความรู้อย่างหลากหลายมาสัมพันธ์กัน ส่งเสริมให้เกิดทักษะและความสามารถในการแก้ปัญหาทั้งผู้เรียนและผู้สอน รวมทั้งส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย

7. ช่วยทำให้การสอนและการให้การศึกษาที่มีคุณค่ามากขึ้น สามารถช่วยเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้เกิดความคิดรวบยอดที่กระจ่างขึ้น ถูกต้อง และสามารถปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ได้อีกด้วย

8. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความพึงพอใจ การยอมรับผู้อื่น การรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะและเกิดการเรียนรู้จากการกระทำร่วมกัน

9. ช่วยส่งเสริมการพัฒนาค่านิยม และบรรยากาศในชั้นเรียน เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาวิสัยในตนเอง ส่งเสริมความสามารถในการทำงานและควบคุมอารมณ์ของผู้เรียน

10. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเกิดสร้างสรรค์ในด้านต่างๆ และเกิดความสนุกสนานเพราะได้เรียนรู้หลายด้าน

เอ็กเก้น และ คิวซัค (Eggen; & Kauchak. 2001: 207) กล่าวว่า รูปแบบการสอนแบบบูรณาการทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นผลที่เกี่ยวกับการสร้างความน่าสนใจให้มากขึ้น และเน้นให้นักเรียนเกิดการคิดและเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง ทั้งยังเป็นการทำให้นักเรียน เพิ่มความสามารถที่ทำให้เกิดผลด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมให้กับนักเรียนด้วย

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการสอนแบบบูรณาการ ประกอบด้วย ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง นักเรียนสามารถนำทักษะและประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการแก้ปัญหา ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันในหมู่คณะ นักเรียนเห็นคุณค่าของความรู้ที่ได้รับและนำความรู้ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆได้อย่างเหมาะสม

4. นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

4.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ชี้แนะทิศทางการพัฒนาประเทศระยะกลาง เพื่อมุ่งสู่วิสัยทัศน์ระยะยาว ที่ทุกภาคส่วนในสังคมไทย ได้เห็นพ้องร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ปี พ.ศ.2570 ซึ่งกำหนดไว้ว่า "คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล การบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาหารซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน อยู่บนฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี"

วิสัยทัศน์

"สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง"

พันธกิจ

1. สร้างสังคมเป็นธรรมและเป็นสังคมที่มีคุณภาพ ทุกคนมีความมั่นคงในชีวิต ได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ทุกภาคส่วนได้รับการเสริมพลังให้สามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส เป็นธรรม
2. พัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถปรับตัวรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง
3. พัฒนาฐานการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีคุณภาพบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และกฎปฎิญา สร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ปรับโครงสร้างการผลิตและการบริโภคให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม
4. สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) มีดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคู่มือสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

3. ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน
4. ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน
5. ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และ สังคม
6. ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

โดยการจัดการศึกษาเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ ข้อที่ 5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย สอดแทรกการพัฒนาคนด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างวัฒนธรรมการเกื้อกูล พัฒนาทักษะ ให้คนมีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ต่อยอดสู่การสร้างนวัตกรรมที่เกิดจากการฝึกฝนเป็นความคิดสร้างสรรค์ ปลูกฝังการพร้อมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น และจิตใจที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย พัฒนาคนด้วยการ เรียนรู้ในศาสตร์วิทยาการให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับแนวโน้มการจ้างงานและ เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สร้างจิตสำนึกให้คนไทยมีความรับผิดชอบต่อสังคม เศรษฐกิจ กฎหมาย หลักสิทธิมนุษยชน สร้างค่านิยมการผลิตและบริการที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เรียนรู้การรองรับ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดำเนินการโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของ คนไทยทุกคน มีนิสัยใฝ่รู้รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็กและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่กับการ ส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชนและสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์สื่อสาร ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้าง สังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิด การเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.2 นโยบายของรัฐบาล ของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 โดยได้กำหนดนโยบายไว้ 11 ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 มาตรา 19 ที่ระบุให้รัฐบาลมีหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินการให้มีการปฏิรูปด้านต่างๆ และส่งเสริมความสามัคคี และความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ

- นโยบายที่ 1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์
- นโยบายที่ 2 การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ
- นโยบายที่ 3 การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ
- นโยบายที่ 4 การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
- นโยบายที่ 5 การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน
- นโยบายที่ 6 การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

นโยบายที่ 7 การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน

นโยบายที่ 8 การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และพัฒนา และนวัตกรรม

นโยบายที่ 9 การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

นโยบายที่ 10 การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

นโยบายที่ 11 การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

โดยด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและเกี่ยวข้องกับการสื่อสารภาษาอังกฤษ คือ นโยบายที่ 4 การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม โดยรัฐบาลจะนำการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ และความเป็นไทยมาใช้สร้างสังคมให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมควบคู่กัน ดังนี้

4.1 จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม เป็นคนดีมีคุณธรรม สร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ลดความเหลื่อมล้ำและพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ

4.2 ในระยะเฉพาะหน้า จะปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะ พื้นที่ของสถานศึกษา และปรับปรุงและบูรณาการระบบการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มโอกาสแก่ผู้ยากจนหรือด้อยโอกาส จัดระบบการสนับสนุนให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปมีสิทธิเลือกใช้บริการการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยจะพิจารณาจัดให้มีคู่มือการศึกษาเป็นแนวทางหนึ่ง

4.3 ให้องค์กรภาคประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไปมีโอกาสร่วมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง และร่วมในการปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้ กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามศักยภาพและความพร้อม โดยให้สถานศึกษาสามารถเป็นนิติบุคคล และบริหารจัดการได้อย่างอิสระและคล่องตัวขึ้น

4.4 พัฒนาคนทุกช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคต ปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการความรู้และคุณธรรมเข้าด้วยกันเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ การใฝ่เรียนรู้ การแก้ปัญหา การรับฟังความเห็นผู้อื่น การมีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองดี โดยเน้นความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน

4.5 ส่งเสริมอาชีวศึกษาและการศึกษาระดับวิทยาลัยชุมชน เพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะ โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีความต้องการแรงงาน และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ

4.6 พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครู ที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู นั้นครูผู้สอนให้มีความรู้ตามวิชาที่สอนนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียน การสอนเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูหรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนทางไกล การเรียนโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น รวมทั้งปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.7 ทะนุบำรุงและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ สนับสนุนให้องค์กรทาง ศาสนามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างสันติสุขและ ความปรองดองสมานฉันท์ในสังคมไทยอย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมตามความพร้อม

4.8 อนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม ภาษาไทยและภาษาถิ่น ภูมิปัญญา ท้องถิ่น รวมทั้งความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อการเรียนรู้ สร้างความภาคภูมิใจใน ประวัติศาสตร์และความเป็นไทย นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีในระดับประชาชน ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ตลอดจนเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ

4.9 สนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน และ วัฒนธรรมสากล และการสร้างสรรค์งานศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อเตรียมเข้าสู่เสาหลัก วัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน และเพื่อการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก

4.10 ปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกที่ดี รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสื่อคุณภาพ เพื่อเปิดพื้นที่ สาธารณะให้เยาวชนและประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

4.3 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

กระทรวงศึกษาธิการ (2557) ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ของกระทรวงศึกษาธิการของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ของ กระทรวงศึกษาธิการ โดยโรงเรียนได้นำมาใช้ในการดำเนินการในปีการศึกษา 2559 ไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์

คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ เป็นคนดี มีความสุขมีภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทันใน เหวที่โลก

พันธกิจ

- 1.ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสู่สากล
- 2.เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนอย่างเสมอภาค
- 3.พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์

1. การสร้างความสมานฉันท์ สามัคคีปรองดอง และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
2. การเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างเท่าเทียม
3. การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ
4. การปฏิรูปการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพการศึกษา
5. การปฏิรูปครู โดยเน้นการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพ
6. การปฏิรูประบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ
7. การพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้
8. การดำเนินงานตามกรอบข้อตกลงประชาคมอาเซียน
9. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาให้ทันสมัย

พล.อ.ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานเปิดและบรรยายพิเศษเรื่อง "นโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ" ในการอบรมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนไทยรัฐวิทยาทั่วประเทศ ประจำปี 2559 เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2559 ณ โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า โดยกล่าวว่า ภายใน 3 ปี: ยกระดับภาษาอังกฤษให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ โดยถือเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่ต้องการยกระดับภาษาอังกฤษให้ประชาชนและผู้เรียนทุกระดับสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้เริ่มต้นนโยบาย ด้วยการสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษา จากนั้นมีการจัดทำแอปพลิเคชัน Echo Hybrid, Echo English รวมทั้งการพัฒนาครูภาษาอังกฤษผ่านกระบวนการ Boot Camp และการปรับชั่วโมงเรียนและเน้น

4.4 นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบายปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุด มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสมเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นไป และการดำรงชีวิตในอนาคต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดนโยบายจำนวน 11 นโยบาย โดยนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ได้แก่

1. เร่งรัดปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบและกระบวนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ให้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

2. เร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษาให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภทรวมถึงเด็กพิการและด้อยโอกาสมีความรู้ และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไปโดยเฉพาะทักษะการอ่านเขียนและการคิด เพื่อให้มีความพร้อมเข้าสู่การศึกษาระดับสูง และโลกของการทำงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดจุดเน้นการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน โดยส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้แก่

ส่วนที่ 1 จุดเน้นด้านผู้เรียน

1.นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญ สู่มาตรฐานสากล ดังต่อไปนี้

1.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านภาษา ด้านคำนวณ และด้านการใช้เหตุผลที่เหมาะสม

1.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นต้นไปได้รับการส่งเสริมให้มีแรงจูงใจสู่อาชีพ ด้วยการแนะแนว ทั้งโดยครูและผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ (ผู้ประกอบการ ศิษย์เก่า สถานประกอบการในนอกพื้นที่) และได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพสุจริตในอนาคต

1.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติ (O-NET กลุ่มสาระหลัก เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3)

4.5 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์โรงเรียนของโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์

โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์(2558) ได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (ปีการศึกษา 2559-2563) โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์โรงเรียน ดังนี้

วิสัยทัศน์

เป็นผู้นำการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพและเทียบเคียงมาตรฐานสากล มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ บนพื้นฐานความเป็นไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

พันธกิจ

1. พัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและโรงเรียนมาตรฐานสากล
2. ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนมีคุณภาพตามศักยภาพ
3. พัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. พัฒนาโรงเรียนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย
5. ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทย และเรียนรู้ภูมิปัญญานานาชาติ
6. ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนให้มีทักษะชีวิต มีสุขภาพที่ดีและปลอดภัยจากสารเสพติด
7. พัฒนาโรงเรียนโดยการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล
8. ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา

เป้าประสงค์

- 1.นักเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา มีศักยภาพสู่ความเป็นพลโลก
- 2.นักเรียนมีทักษะชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.โรงเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและโรงเรียนมาตรฐานสากล
- 4.โรงเรียนมีศักยภาพในการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล
- 5.โรงเรียนมีสังคมแห่งการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายการเรียนรู้

กลยุทธ์โรงเรียน

- 1.จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล
- 2.จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียน เพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา
- 3.จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังนักเรียน ให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 4.ผลิตและใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และเครือข่ายการเรียนรู้ในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต
- 5.จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิต การมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดีและปลอดจากสารเสพติด
- 6.จัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญานานาชาติ
- 7.พัฒนาครูให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพครู และมีวิทยฐานะสูงขึ้น
- 8.จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้
- 9.บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 10.ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างมีคุณภาพ

5. แนวคิดเกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ

5.1 ความหมายของการประเมินโครงการ

มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการประเมินโครงการไว้ เช่น สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2547:2) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการดำเนินโครงการว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและผลกระทบอะไร และบรรลุผลตามเป้าหมายหรือไม่ สอดคล้องกับ สมคิด พรหมจ้อย (2550:37) ที่ให้ความหมายว่าเป็นการตรวจสอบ ความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงานตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือแผนงานนั้นๆว่ามีมากน้อยเพียงใดการประเมินผลเป็นกระบวนการบ่งชี้ถึงคุณค่าของโครงการ แผนงานกล่าวคือแผนงานโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการและแผนงานหรือไม่เพียงใด ทำได้ทั้งการประเมินก่อนเริ่มโครงการ การประเมินกำลังดำเนินการอยู่และการประเมินผลแผนงานโครงการหลังจากการดำเนินงานได้สิ้นสุดแล้ว ดังที่

สมเดชสีแสงและ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550:18) กล่าวว่า เป็นกระบวนการของการตัดสินใจและตัดสินคุณค่าของโครงการหรือทางเลือกในทางปฏิบัติที่สามารถเลือกมาดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดให้หรือไม่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจในการดำเนินงานต่อไป และพิสนุ พงศ์ศรี (2551:68) กล่าวถึงความหมายของการประเมินโครงการโดยละเอียดตามช่วงเวลาของการดำเนินการไว้ ดังนี้

การประเมินก่อนดำเนินโครงการ หมายถึง กระบวนการการตัดสินคุณค่าของโครงการ โดยนำสารสนเทศหรือผลของการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อตัดสินใจจัดทำโครงการทดลองหรือนำร่อง ปรับเปลี่ยนหรือระงับโครงการ

การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ หมายถึง กระบวนการการตัดสินคุณค่าของโครงการ โดยนำสารสนเทศหรือผลของการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อปรับปรุงโครงการให้ประสบความสำเร็จ

การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ หมายถึง กระบวนการการตัดสินคุณค่าของโครงการ โดยนำสารสนเทศหรือผลของการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อขยายผลปรับเปลี่ยนก่อนจะดำเนินการต่อไปหรือยกเลิกโครงการ

อุทุมพร จามรมาน และคณะ (2553: 83) ได้อธิบายความหมายของการประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการตรวจสอบและตัดสินคุณค่า (Value Judgment) เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลการดำเนินโครงการเพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับการปรับปรุงการดำเนินโครงการ สรุปลงความสำเร็จของโครงการ และพัฒนาโครงการต่อไป การประเมินโครงการอาจใช้ข้อมูลจากการติดตามโครงการซึ่งได้ระหว่างกระบวนการดำเนินโครงการ รวมทั้งประเมินผลสรุปรวม (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินภาพรวมความสำเร็จของโครงการเมื่อโครงการนั้นเสร็จสิ้น สอดคล้องกับ ซีรคักต์ อุนอาร์มย์เลิศ (2556:6) และเมวิกา สุขะวิหะ (2560: 34) ที่ให้ความหมายสอดคล้องกัน โดยกล่าวว่า กระบวนการ ที่มุ่งแสวงหาคำตอบตัดสินคุณค่าของกิจกรรมหรือผลที่เกิดขึ้นจากโครงการ ในด้านความสำเร็จความล้มเหลว บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค โดยมีกระบวนการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้การประเมินโครงการยังมีประโยชน์ในแง่การนำสารสนเทศไปสู่การปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมโครงการให้ดียิ่งขึ้นต่อไป และสอดคล้องกับ Royse, et al. (2001) ได้อธิบายความหมายของการประเมินโครงการ หมายถึง การวิจัยประยุกต์ที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการ โดยการประเมินโครงการเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการบริการประชาชน ซึ่งมีความแตกต่างจากงานวิจัยทั่วไปที่นักวิทยาศาสตร์ใช้เฉพาะศาสตร์ของตน แต่การประเมินโครงการเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับโครงการการให้บริการประชาชน สำหรับการนำโครงการ ไปปฏิบัติ โดยผู้ตัดสินใจต้องการรู้ว่าโครงการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีความคุ้มค่าในการดำเนินการ ในปีต่อไปหรือไม่หรือโครงการที่มีใช้จ่ายในการดำเนินงานน้อยกว่านี้จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกันได้หรือไม่และ Rossi, Lipsey and Freeman (2004: 16-23) ได้อธิบายความหมายของการประเมินโครงการ หมายถึง การประยุกต์ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์มาใช้ในการสำรวจประสิทธิผลของโครงการอย่างเป็นระบบ ซึ่งการประเมินโครงการจะประกอบด้วย 1) การประยุกต์ใช้

วิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ 2) การประเมินประสิทธิผลของโครงการ 3) จะต้องให้สารสนเทศเพื่อการปรับปรุงกิจกรรมทางสังคมและปรับปรุงสภาพสังคมแก่ผู้ที่ทำหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแสดงถึงความสำเร็จของโครงการ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจว่าจะปรับปรุงแก้ไขโครงการหรือเพื่อตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการต่อไป หรือจะยุติการดำเนินงานโครงการ

5.2 ประเภทของการประเมินโครงการ

นักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับประเภทของการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

Stufflebeam and Webster (1980: 5-20 อ้างถึงใน วัน เดชพิชัย.2535:494) ได้จำแนกการประเมินทางการศึกษา ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การประเมินที่เทียม (Pseudo Evaluation) ได้แก่ การประเมินที่ผลการประเมินให้คุณค่าบวกหรือลบต่อวัตถุหรือเรื่องที่ศึกษา โดยไม่คล้องจองกับคุณค่าที่แท้จริงของเรื่องนั้น แบ่งเป็น 2 ประเภทย่อย คือ แบบที่ถูกการเมืองควบคุม(ประเมินเพื่อรับเพิ่มหรือรักษาอิทธิพลอำนาจ หรือ เงินตรา) และแบบที่เกี่ยวข้องกับการเมือง (ประเมินเพื่อเกิดภาพพจน์ที่ดีต่อเรื่องนั้น)

2. การประเมินกึ่งจริง (Quasi Evaluation) เป็นการประเมินที่อาศัยคำถามที่เฉพาะเจาะจง วิธีการมีระบบพอควร แต่อาจจะไม่ได้วัดคุณค่าของเรื่องนั้นก็ได้แบ่งเป็น 5 ประเภทย่อย ๆ คือ แบบที่เป็นปรนัย แบบที่อิงหลักการคุ่มค่า (การลงทุนกับผลที่ได้รับ) แบบวิจัยเชิงทดลอง แบบที่มีโปรแกรมการตรวจสอบและแบบที่มีข้อมูลการจัดการ

3. การประเมินที่แท้จริง (true evaluation) เป็นการประเมินที่มุ่งศึกษาคุณค่าของเรื่องนั้นก็ได้หรือสิ่งนั้นๆ แบ่งเป็น 6 ประเภทย่อยๆ คือ การให้เครดิตหรือประกาศนียบัตรการศึกษา เพื่อนโยบายการศึกษา เพื่อการตัดสินใจ การศึกษาเพื่อใช้ในด้านผู้บริโภค(เพื่อบริการ) การศึกษาโดยใช้ลูกค้าเป็นศูนย์กลาง (คุณค่าของกิจกรรม) และการศึกษาโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ

รัตนะ บัวสนธ์ (2540:21) แบ่งประเภทของการประเมินโครงการตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินผลโครงการก่อนดำเนินงานหรือการประเมินผลก่อนการดำเนินโครงการ
2. การประเมินผลโครงการขณะดำเนินงานหรือการประเมินผลขณะดำเนินโครงการ
3. การประเมินผลโครงการภายหลังสิ้นสุดการดำเนินงานหรือการประเมินผลภายหลังสิ้นสุดโครงการ

ศิริชัย กาญจนวาสิและคณะ (2541: 47 – 48) ได้แบ่งประเภทการประเมินตามเกณฑ์ลักษณะการแบ่งไว้ 3 ลักษณะคือ

1. แบ่งตามวัตถุประสงค์การประเมิน

การแบ่งตามวัตถุประสงค์การประเมิน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างการทำงาน โดยพิจารณาความก้าวหน้าของสิ่งที่ประเมินว่าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงส่วนใด เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดการทำงาน เพื่อตัดสินความสำเร็จว่า บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายมากน้อยเพียงใดหรือบรรลุเป้าหมายที่ควรจะเป็นเพียงใด

2. แบ่งตามช่วงเวลาการประเมิน

การแบ่งตามช่วงเวลาการประเมิน แบ่งได้ 8 ประเภท ดังนี้

2.1 การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นในเบื้องต้น ก่อนที่จะจัดทำสิ่งใดๆ ซึ่งมีประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและการวางแผน เพื่อให้ได้แนวคิดของการทำงานที่สามารถสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้

2.2 การประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของสิ่งที่จะดำเนินการ โดยศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่จำเป็นต่อความสำเร็จ ซึ่งจะพบการประเมินประเภทนี้ได้มากในการประเมินโครงการขนาดใหญ่ โดยมักจะประเมินในด้านการตลาดหรืออุปสงค์ ด้านเทคนิค ด้านการเงิน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและ ด้านสภาพแวดล้อมเป็นต้น

2.3 การประเมินปัจจัยนำเข้า(Input Evaluation) เป็นการประเมินสิ่งที่ป้อนเข้าสู่การทำงานว่ามีความเหมาะสมเพียงใดก่อนที่จะเริ่มดำเนินงาน เช่น คน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณ เป็นต้น

2.4 การประเมินกระบวนการ(Process Evaluation)เป็นการประเมินกระบวนการดำเนินงานตามที่กำหนด โดยประเมินในขณะที่กำลังดำเนินงานอยู่ เพื่อใช้ผลการประเมินไปปรับปรุงหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ซึ่งมีลักษณะครอบคลุมการประเมินความก้าวหน้าของโครงการฯ

2.5 การประเมินผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์(Output / Product Evaluation)เป็นการประเมินผลที่ได้จากสิ่งที่ประเมินหรือผลการดำเนินงานโดยตรง ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสิ่งที่ประเมินว่ามากน้อยเพียงใด

2.6 การประเมินผลลัพธ์หรือผลกระทบ(Outcome/Impact Evaluation) เป็นการประเมินผลที่ได้อันเนื่องมาจากผลของสิ่งที่ประเมินหรือการดำเนินงานทั้งที่คาดหวังและไม่ได้คาดหวัง ซึ่งเป็นผลทั้งทางบวกและทางลบ เพื่อนำผลไปประกอบการตัดสินใจในการหยุด ยกเลิกปรับหรือขยายสิ่งที่ประเมินนั้นๆ

2.7 การประเมินด้วยการติดตามเมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้นไปแล้วระยะหนึ่ง (Follow Up Evaluation) เป็นการประเมินที่อาจเชื่อมกับข้อ 2.6 หรือการประเมินตามหัวข้อ 2.6 แต่ประเมินเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นไปแล้วระยะหนึ่ง อาจเป็น 6 เดือน 1 หรือ 2 ปี เพื่อคอยดูผลที่จะเกิดขึ้นให้ได้ชัดเจน บางครั้งเรียกกันว่าการติดตามหลังสิ้นสุดการดำเนินงาน แต่เพื่อให้สับสนกับคำว่า “การติดตามระหว่างการทำงาน” จึงใช้คำนี้แทน

2.8 การประเมินงานประเมิน (Meta Evaluation) เป็นการประเมินผลของการประเมินอีกครั้งหนึ่ง เพื่อพิจารณาคุณภาพโดยศึกษาความถูกต้องและความเหมาะสมของการประเมินด้านต่างๆ การประเมินประเภทนี้ยังไม่แพร่หลายมากนัก

การเรียกชื่อการประเมินต่างๆ ข้างต้น บางครั้งอาจมีชื่อเรียกต่างกันไปบ้าง เช่น การประเมินความพยายามและการประเมินความพร้อม เป็นต้น นอกจากนี้การประเมินบางประเภทอาจประเมินร่วมกันเรียกชื่อเป็นอย่างอื่น เช่น การประเมินความต้องการจำเป็นและการประเมินความเป็นไปได้ ถ้าประเมินร่วมกันเรียกว่า “การประเมินบริบท” เป็นต้น

การแบ่งประเภทตามช่วงเวลาของการประเมินในข้อ 2.1-2.8 ถ้าเป็นโครงการใหญ่ที่มีความสำคัญ อาจประเมินทั้งหมดหรือค่อยๆลดบางหัวข้อลงตามสภาพการณ์ที่ต้องการใช้สารสนเทศจากการประเมินหรือบริบทที่เอื้ออำนวยหรือถ้าใช้รูปแบบการประเมินบางรูปแบบก็จะกำหนดให้ประเมินหลายหัวข้ออยู่แล้วตามแนวทางของรูปแบบนั้นๆ

3 แบ่งตามผู้ประเมิน

การแบ่งตามเกณฑ์ผู้ประเมินแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

3.1 การประเมินโดยผู้ประเมินภายใน (Internal Evaluator Evaluation) ผู้ประเมินเป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องหรือปฏิบัติงานกับสิ่งที่ประเมินนั้นหรือปฏิบัติงานในองค์กรที่รับผิดชอบสิ่งที่ประเมิน ซึ่งมีข้อดีคือทราบรายละเอียดของสิ่งที่ประเมิน แต่ก็มีข้อเสียเรื่องความลำเอียง (Bias) เข้าข้างตนเองเสมอ

3.2 การประเมินโดยผู้ประเมินภายนอก (External Evaluator Evaluation) ผู้ประเมินเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เกี่ยวข้องหรือไม่ได้ปฏิบัติงานกับสิ่งที่ประเมินโดยตรง อาจเป็นบุคลากรของหน่วยงานอื่นหรือหน่วยงานกลาง ซึ่งมีข้อดีคือความเป็นกลาง แต่มีข้อเสียคือ มักจะทราบรายละเอียดของสิ่งที่ประเมินไม่ดีพอและอาจไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะถ้าเห็นว่าเป็นการจับผิด

การแบ่งประเภทการประเมินข้างต้นอาจมีการดำเนินการในลักษณะผสม เช่น ประเมินร่วมกันระหว่างผู้ประเมินภายในกับภายนอก หรือมีการประเมินทั้งความก้าวหน้าและผลสรุป

เยาวดี วิบูลย์ศรี(2542 : 105) กล่าวว่า การประเมินโครงการนั้นสามารถจำแนกประเภทของการประเมินโดยทั่วไปได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

- 1) การประเมินความต้องการจำเป็น
- 2) การประเมินกระบวนการ
- 3) การประเมินผลผลิต
- 4) การประเมินประสิทธิภาพ

นอกจากการแบ่งประเภทของการประเมินโครงการดังที่กล่าวมาแล้ว การประเมินโครงการยังอาจแบ่งออกได้อีก 3 ประเภทตามระยะเวลาที่ทำการประเมิน ดังนี้

1. การประเมินระหว่างการดำเนินงาน เป็นการประเมินเพื่อติดตามดูผลผลิตของโครงการนั้น ๆ กำลังดำเนินอยู่ การประเมินประเภทนี้ให้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ที่จำเป็นแก่ผู้จัดการโครงการและผู้ตัดสินใจเพื่อปรับนโยบาย วัตถุประสงค์ ตลอดจนการจัดการทรัพยากรของโครงการ

ผลจากการประเมินระหว่างการทำงานนี้อาจจะให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ สำหรับการวางแผนโครงการใหม่ได้ด้วย

2. การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ เป็นการประเมินเพื่อวิเคราะห์ผลผลิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ การประเมินประเภทนี้จะให้สารสนเทศที่จำเป็นทั้งหมดแก่ผู้ตัดสินใจและผู้วางแผนสำหรับใช้เพื่อการวางแผนโครงการใหม่และเพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลในอนาคตต่อไป

3. การประเมินย้อนหลัง เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบย้อนหลังเมื่อโครงการสิ้นสุดไปแล้วในช่วงระยะเวลาหนึ่งว่ามีผลกระทบจากโครงการหรือไม่ อย่างไร(เยาวดี วิบูลย์ศรี. 2542 : 102 - 103)

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544: 93-94) ได้แบ่งการประเมินโครงการเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. แบ่งตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน แบ่งการประเมินเป็น 2 ประเภทย่อย คือ การประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนา เรียกว่า การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินขณะโครงการหรือกิจกรรมนั้นกำลังดำเนินการอยู่ ซึ่งสามารถนำผลของการประเมินไปปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้นอย่างทันทั่วทั้งที่ และการประเมินเพื่อตัดสินผล (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อบ่งชี้ระดับสัมฤทธิ์ผลของงานหรือเป็นการประเมินหลังจากสิ้นสุดโครงการ

2. แบ่งตามหลักยึดในการประเมิน แบ่งเป็น 2 ประเภทย่อย คือ การประเมินที่ยึดเป้าหมายของโครงการหรืองานเป็นเกณฑ์ ซึ่งเรียกว่า Goal - Based Evaluation การประเมินตามแนวนี้ก็คือการนำผลการวัดมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของโครงการ ส่วนอีกประเภทหนึ่งเป็นการประเมินที่เป็นอิสระจากเป้าหมายของโครงการ (Goal-Free Evaluation) การประเมินตามแนวนี้ผู้ประเมินไม่จำเป็นต้องทราบเป้าหมายของโครงการ เป็นการประเมินผลทั้งหมดที่เกิดขึ้นทั้งผลโดยตรงและผลโดยอ้อมของโครงการ ตลอดจนการประเมินผลกระทบทั้งในทางบวกและทางลบของโครงการ

3. แบ่งตามลำดับเวลาที่ประเมินโดยแบ่งการประเมินเป็น 3 ระยะ คือระยะ 1 การประเมินก่อนนำโครงการไปปฏิบัติ (Intrinsic Evaluation) โดยเฉพาะการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนงานโครงการก่อนเสนอเพื่อขออนุมัติให้ดำเนินการ กระบวนการดังกล่าวเรียกว่า การวิเคราะห์โครงการ (Project Appraisal or Analysis) ระยะที่ 2 คือ การประเมินขณะดำเนินงานหรือโครงการ (On Going Evaluation) เพื่อพิจารณาความก้าวหน้าของโครงการ ผลการประเมินในระยะนี้เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการดำเนินงานและระยะ 3 เป็นระยะสุดท้าย คือ การประเมินเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ(Pay off Evaluation) เป็นการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดเมื่อสิ้นสุดโครงการและหลังสิ้นสุดโครงการไประยะหนึ่ง กระบวนการประเมินหลังสิ้นสุดโครงการไประยะหนึ่งเรียกว่า กระบวนการติดตามผล (Follow-Up Study หรือ Tracer Study) การแบ่งตามมิติดังกล่าว ตามแนวคิดของ แพทตัน (Patton. 2004 : 277) ไม่ได้มีจุดประสงค์จะแบ่งประเภทให้แยกจากกันเด็ดขาด เพียงเป็นการเน้นให้เห็นว่าจะใช้การประเมินตามมิติใดก็ตามขอให้นำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ได้เท่านั้น

สมคิด พรหมจ้อย (2550:49-50) ให้ความหมายว่ารูปแบบการประเมินโครงการ คือ กรอบความคิดหรือแบบแผนในการประเมินที่แสดงให้เห็นถึงรายการที่ควรประเมินหรือกระบวนการของการประเมินในการประเมินโครงการใดโครงการหนึ่งนั้นเราควรพิจารณาประเมินในเรื่องใดบ้าง ในขณะที่เดียวกันบางรูปแบบอาจจะมีการเสนอแนะด้วยว่าในการประเมินแต่ละรายการแต่ละเรื่อง ควรพิจารณาหรือตรวจสอบอย่างไรซึ่งเป็นลักษณะการเสนอแนะวิธีการโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Based Mode) เป็นรูปแบบที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมิน โดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายเป็นหลักโดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ได้ แก่รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Ralph, W. Tyler, 1943) ครอนบาค (Cronbach, 1973) และ เคริกแพททริก(Kirkpatrick)

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgemental Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศสำหรับกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าของโครงการนั้นได้แก่รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake, 1967), สคริฟเว่น (Scriven,1967), และ โพรวัส (Provus, 1971)

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision-Oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข่าวสารต่างๆ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่างๆได้อย่างถูกต้องได้แก่รูปแบบการประเมินของเวลช์ (Welch,1967) สต๊ฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1968) อัลคิน (Alkin, 1967)

พิสนุ พงศ์ศรี (2551: 1) มีความเห็นว่า ควรแบ่งประเภทการประเมินตามช่วงเวลา เพื่อเอื้อต่อการประเมินเพิ่มอีก 1 ลักษณะ ซึ่งจัดเป็นกลุ่มใหญ่ๆตามช่วงเวลาเป็น 3 กลุ่ม คือ ก่อนดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงานและสิ้นสุดการดำเนินงาน ส่วนการแบ่งตามเกณฑ์ข้อมูล วิธีการประเมินและผู้ประเมินนั้นจะไม่ขึ้นอยู่กับช่วงเวลา เมื่อนำมาสรุปร่วมกันจะได้ดังตาราง 2.1

ตาราง 2.1 สรุปรูปประเภทการประเมินตามช่วงเวลาเพื่อเอื้อต่อการประเมินและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง

ช่วงเวลา	ประเภทการประเมิน	ข้อมูล	วิธีการ	ผู้ประเมิน	หมายเหตุ
ก่อนดำเนินงาน	•บริบท	•ปริมาณ/ คุณภาพ/ ผสม	•ระบบ/ ธรรมชาติ/ ผสม	• ภายใน	
	• ความต้องการ จำเป็น	•ปริมาณ	•ระบบ	• ภายใน	•การประเมินความ ต้องการจำเป็นและ ความเป็นไปได้
	•ความเป็น ไปได้	•ปริมาณ	•ระบบ/ ธรรมชาติ/ ผสม	• ภายใน/ ภายนอก/ ผสม	ร่วมกันอาจเรียกว่า ประเมินบริบท

ตาราง 2.1 (ต่อ)

ช่วงเวลา	ประเภทการประเมิน	ข้อมูล	วิธีการ	ผู้ประเมิน	หมายเหตุ
		•ปัจจัยนำเข้า •ปริมาณ/ คุณภาพ/ ผสม	•ระบบ/ ธรรมชาติ/ ผสม	• ภายใน	
	•การวิเคราะห์ ค่าใช้จ่ายกับ ผลตอบแทน	•ปริมาณ	•ระบบ	• ภายใน/ ภายนอก/ ผสม	•อาจประเมินหลังสิ้น สุดการดำเนินงานก็ได้
	•การวิเคราะห์ ต้นทุนกับ ประสิทธิผล	•ปริมาณ	•ระบบ	• ภายใน/ ภายนอก/ ผสม	•อาจประเมินหลัง สิ้นสุดการดำเนินงาน ก็ได้
ระหว่าง ดำเนินงาน	•ความก้าวหน้า •กระบวนการ	•ปริมาณ/ คุณภาพ/ ผสม	•ระบบ/ ธรรมชาติ/ ผสม	• ภายใน	•การติดตามจะอยู่ ในช่วงนี้
สิ้นสุดการ ดำเนินงาน	•ผลผลิต	•ปริมาณ/ คุณภาพ/ ผสม	•ระบบ/ ธรรมชาติ/ ผสม	• ภายใน/ ภายนอก/ ผสม	•การประเมินงาน จะอยู่ในช่วงนี้ (ถ้ามี) โดยจะทำเมื่อ
	•ผลผลิต	•ปริมาณ/ คุณภาพ/ ผสม	•ระบบ/ ธรรมชาติ/ ผสม	• ภายใน/ ภายนอก/ ผสม	•การประเมินงาน จะอยู่ในช่วงนี้ (ถ้ามี) โดยจะทำเมื่อ
	•ผลลัพธ์/ ผลกระทบ	•ปริมาณ/ คุณภาพ/ ผสม	•ระบบ/ ธรรมชาติ/ ผสม	• ภายใน/ ภายนอก/ ผสม	ได้ประเมินและจัดทำ รายงานการประเมิน เสร็จสิ้นแล้ว
	•การวิเคราะห์ ค่าใช้จ่ายกับ ผลตอบแทน	•ปริมาณ	•ระบบ	• ภายใน/ ภายนอก/ ผสม	
	•การวิเคราะห์ ค่าใช้จ่ายกับ ประสิทธิผล	•ปริมาณ	•ระบบ	• ภายใน/ ภายนอก/ ผสม	

ตาราง 2.1 (ต่อ)

ช่วงเวลา	ประเภทการประเมิน	ข้อมูล	วิธีการ	ผู้ประเมิน	หมายเหตุ
	• การประเมินด้วยการติดตามหลังการดำเนินงานเสร็จไปแล้วระยะหนึ่ง	• ปริมาณ/คุณภาพ/ผลสม	• ระบบ/ธรรมชาติ/ผลสม	• ภายใน/ภายนอก/ผลสม	

ที่มา : พิสนุ พงศ์ศรี. 2551 : 14

จากตาราง 2.1 จะเห็นว่าการใช้ช่วงเวลาหลักๆ 3 ช่วง คือ ก่อนดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงานและสิ้นสุดการดำเนินงานจะครอบคลุมประเภทการประเมินต่างๆ ส่วนในเรื่องข้อมูลซึ่งจะเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ คุณภาพหรือผลสมวิธี การจะใช้แบบธรรมชาติหรือเชิงระบบ ผู้ประเมินจะเป็นผู้ประเมินภายใน ภายนอกหรือผลสม ไม่ได้กำหนดตายตัวสามารถนำมาใช้กับประเภทการประเมินให้เหมาะสมตามที่จัดประเภทการประเมิน ตามกลุ่มช่วงเวลาของการดำเนินงานดังกล่าวได้

การแบ่งประเภทการประเมินตามช่วงเวลานี้จะเหมาะสำหรับการประเมินโครงการเพราะการดำเนินโครงการจะต้องมีการเขียนโครงการ วางแผนการ เตรียมความพร้อมต่างๆก่อนดำเนินโครงการหรือถ้าสนใจในแง่เศรษฐศาสตร์ก็อาจพิจารณาด้านการเงิน เช่น ประเมินด้วยการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนต่างๆ เป็นต้น หลังจากนั้นก็จะนำโครงการไปสู่การปฏิบัติตามขั้นตอนรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งถือว่าเป็นช่วงระหว่างดำเนินงานและเมื่อสิ้นสุดโครงการก็จะพิจารณาผลต่างๆ ถ้าสนใจในแง่เศรษฐศาสตร์ก็ประเมินเกี่ยวกับเรื่องทุนต่างๆได้เช่นกัน

จากการศึกษาการแบ่งประเภทการประเมินของนักวิชาการที่ได้นำเสนอไว้ข้างต้น จะเห็นว่าแต่ละท่านได้มองและจำแนกการประเมินโครงการ โดยมีส่วนที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันไปบ้างเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว อาจสรุปได้ว่า การจัดประเภทการประเมินโครงการจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ การนำผลการประเมินไปใช้ วิธีการประเมินและรูปแบบหรือโมเดลของการประเมินที่เลือกนำมาใช้

5.3 ความสำคัญของการประเมินโครงการ

แนวคิดในปัจจุบันยอมรับว่า การประเมินย่อมนำไปสู่การปรับปรุงงานหรือโครงการในทุกด้าน ซึ่งเป็นแนวคิดที่เข้ามาทดแทนความเข้าใจผิดที่ว่า การประเมินเป็นการจับผิด การประเมินเป็นระบบย่อยระบบหนึ่งของการวางแผนและการบริหารงานหรือโครงการ การประเมินงานหรือโครงการไม่ว่าด้านใด จำเป็นต้องอาศัยการประเมินที่เป็นระบบ คือ มีการประเมินทั้งเหตุและประเมินผล กล่าวคือ ทำให้ผู้ประเมินทราบจุดเด่น จุดด้อย เพื่อจะได้เสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อย

ได้ทันท่วงที ในฐานะผู้รับผิดชอบโครงการย่อมต้องการทราบว่างานหรือโครงการนั้นบรรลุเป้าหมายเพียงใด คຸ້ມคຳกັບทุนหรือแรงงานที่ทຳลงไปหรือไม่ คຳตอบเหล่านี้จะได้จากการประเมินที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ มีจุดหมายในการประเมินที่ชัดเจน ดຳเนินการประเมินอย่างมีระบบและมีความเป็นปรนัย (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2544 : 92)

นักวิชาการได้เสนอความสำคัญของการประเมินโครงการในหลายแง่มุมที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

มาเรียม นิลพันธุ์ (2540 : 14) กล่าวถึง ความสำคัญของการประเมินโครงการ โดยแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. เป็นกระบวนการของการกำหนดคุณค่าหรือผลที่ได้รับของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อเทียบกับเกณฑ์ (Criteria)
2. เป็นกระบวนการกำหนดความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด
3. เป็นกระบวนการของการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ผู้มีหน้าที่ตัดสินใจใช้ในการตัดสินใจ

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2542: 104-105) ให้เหตุผลของการประเมินโครงการว่า

1. เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญสำหรับผู้รับผิดชอบโครงการได้นำไปใช้ในการตัดสินใจ
2. เพื่อช่วยเหลือบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถให้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างเหมาะสม
3. เพื่อให้ทราบผลผลิตหรือผลกระทบจากโครงการ
4. เพื่อให้ได้รับเงินสนับสนุนอย่างเพียงพอ
5. เพื่อต้องการได้รับการประกันคุณภาพหรือรับรองวิทยฐานะถ้าหากเป็นโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา

สมคิด พรหมจ้อย (2544: 30) กล่าวว่า การประเมินมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางแผนและบริหารโครงการ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงานและโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจนตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
2. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน
3. ช่วยให้การจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ
4. ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินโครงการต่อไป
5. ช่วยให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไร คຸ້ມคຳกັบการลงทุนหรือไม่

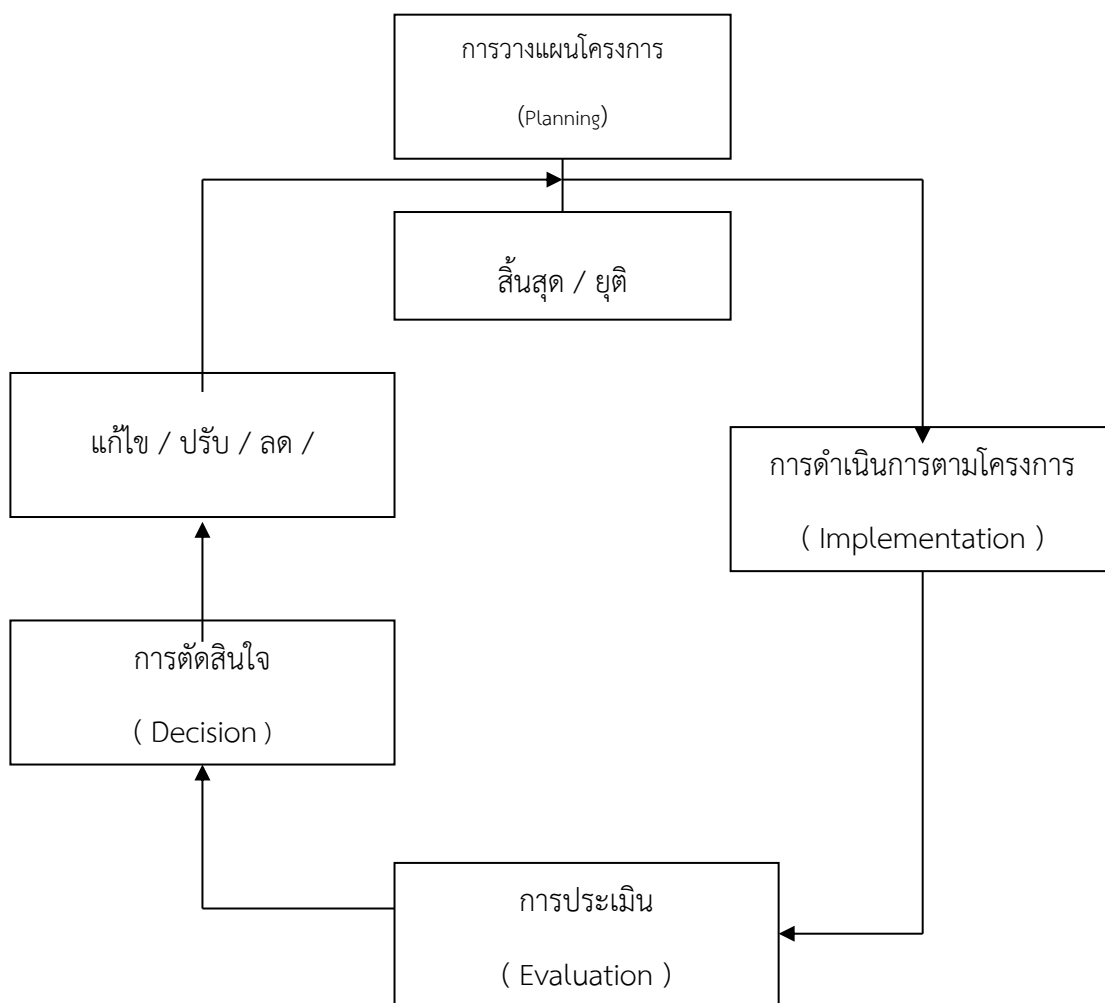
6. เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานโครงการ เพราะการประเมินทำด้วยตนเองจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อยและนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและ พัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544 : 92-93) ได้สรุปวัตถุประสงค์สำคัญของการประเมินว่า เพื่อช่วยปรับปรุงการบริหารงานหรือโครงการ ตลอดจนการดำเนินงานต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อช่วยการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการหรืองานที่รับผิดชอบอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะของการประเมิน ดังนี้

1. เพื่อช่วยปรับปรุง พัฒนางานหรือโครงการต่าง ๆ
2. เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับระดับสัมฤทธิ์ผลของงาน หรือ โครงการต่าง ๆ
3. เพื่อช่วยให้ผู้รับผิดชอบโครงการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการหรืออนาคตของโครงการได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4. เป็นการกระตุ้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาความสำคัญของการประเมินโครงการของนักวิชาการที่ได้นำเสนอไว้ข้างต้น พอสรุปได้ว่า การประเมินโครงการทำให้ผู้รับผิดชอบโครงการทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการและเพื่อหาข้อเท็จจริงจากการดำเนินโครงการ โดยอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การตัดสินใจว่า ควรมีการปรับปรุง เปลี่ยน ลดขยาย ดำเนินการต่อหรือยุติโครงการและเพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสมในการพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังแผนภาพ 2.1

แผนภาพ 2.1 การดำเนินโครงการ

ที่มา : ประชุม รอดประเสริฐ. 2542 : 74

5.4 รูปแบบของการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการเป็นการดำเนินงานอย่างมีระเบียบแบบแผน โดยทั่วไปมักกำหนดรูปแบบในการประเมินโดยเลือกเอารูปแบบการประเมินรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบเพื่อสามารถประเมินได้ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน การเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมจะทำให้การประเมินโครงการเป็นไปอย่างเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการประเมิน ดังนั้นรูปแบบการประเมินโครงการ(Model of Program Evaluation)หมายถึงกรอบความคิด คำโครงหรือร่างในการประเมินโครงการ ซึ่งแสดงให้เห็นภาพรวมทั้งหมดเกี่ยวกับโครงการ (รัตนะ บัวสนธ์. 2540: 40; สมคิด พรหมจ้อย.2544: 41) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า รูปแบบการประเมินโครงการแสดงให้เห็นถึงรายการที่ควรประเมินหรือกระบวนการของการประเมิน

ในการประเมินโครงการใดโครงการหนึ่งนั้นเราควรพิจารณาเรื่องใดบ้าง (What) ในขณะเดียวกัน บางรูปแบบอาจมีการเสนอแนะว่าในการประเมินแต่ละรายการแต่ละเรื่อง ควรพิจารณาหรือตรวจสอบอย่างไร ซึ่งเป็นการเสนอแนะวิธีการ (How)

นักวิชาการได้เสนอแนวคิด ทฤษฎี เหตุผลและวิธีการประเมินเกี่ยวกับรูปแบบ (Approach) ของการประเมินไว้แตกต่างกันตามความเชื่อของแต่ละบุคคล กลุ่มอาชีพและความเหมาะสมของสถานการณ์ของเรื่องที่ต้องประเมิน ดังนี้

พอพแฮม (Popham ,1975 : 22 – 42) ได้สรุปว่า รูปแบบการประเมินทางการศึกษามี 4 ลักษณะ คือ

1. รูปแบบที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก ผู้นำในลักษณะนี้ ได้แก่ ไทเลอร์ ทาบา แฮมมอน เมทเฟลเชลและไมเคิล
2. รูปแบบที่ยึดเกณฑ์ภายในเป็นหลัก เป็นรูปแบบที่ปฏิบัติกันทั่วไปในการประเมินทางการศึกษา เช่น ในการรับรองวิทยฐานะของโรงเรียนตัวอย่าง ผู้นำในด้านนี้ ได้แก่ สมาคมภาคกลาง – เหนือของสหรัฐอเมริกา (North Central Association)
3. รูปแบบที่ยึดเกณฑ์ภายนอกเป็นหลัก ผู้นำในรูปแบบนี้ คือ สคริฟเวนและ สเตค
4. รูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจ ซึ่ง กูดา สตัฟเฟิลบีม อัลคิน และโพรวัสเป็นผู้นำในด้านนี้

ส.วาสนา ประवालพุกษ์ (2544:199) ได้แบ่งรูปแบบการประเมินออกเป็น 6 รูปแบบ ดังนี้

1. การประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมายของโครงการ
2. การประเมินที่เน้นการจัดการ
3. การประเมินที่เน้นผู้รับบริการ
4. การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ
5. การประเมินโดยมีฝ่ายตรงข้าม
6. การประเมินตามธรรมชาติและการประเมินแบบมีส่วนร่วม

สมคิด พรหมจ้อย (2544 : 30) ได้แบ่งรูปแบบการประเมินออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Based Model) เป็นรูปแบบที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมินโดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายเป็นหลัก โดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ ไทเลอร์(Ralph W.Tyler) ครอนบาค (Cronbach)และเคิร์กแพททริค (Kirkpatrick)

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจคุณค่า (Judgment Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าของโครงการนั้น ได้แก่ รูปแบบของ สคริฟเวน(Scriven), สเตค(Robert E.Stake) และโพรวัส (Provus)

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision Oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้บริหาร

ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ รูปแบบของ เวลช์ (Welch), สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) และ อัลคิน (Alkin)

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544:91)ได้แบ่งรูปแบบการประเมินตามแนวปรัชญาประโยชน์นิยม กับปรัชญาสหญาณและพหุนิยม ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การประเมินตามวัตถุประสงค์ เป็นการประเมินที่เน้นว่าการดำเนินงานทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด ระบบสารสนเทศที่ได้จากการประเมินนี้สามารถช่วยในการปรับปรุงวัตถุประสงค์ ปรับปรุงกิจกรรมหรือปรับปรุงกระบวนการประเมิน ผู้ประเมินที่ยึดการประเมินตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ ไทเลอร์(Ralph W.Tyler) เมทเฟสเซล และมิเชล (Metfessel and Michael) แฮมมอนด์ (Hammond) โพรวัส(Provus)และเคิร์กแพตทริก (Kirkpatrick)

2. การประเมินเพื่อการจัดการ เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการโครงการหรือโปรแกรมต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยสารสนเทศเพื่อช่วยในการตัดสินใจ เพื่อการจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินรูปแบบนี้เป็นการมุ่งตอบสนองความต้องการของผู้บริหาร ผู้ประเมินที่ยึดการประเมินเพื่อการจัดการ ได้แก่ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่า ชิปปโมเดล (CIPP Model) ประกอบด้วยการประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินสถานะแวดล้อมหรือบริบท การประเมินปัจจัยเบื้องต้น การประเมินกระบวนการและการประเมินผลผลิต ส่วนโมเดล UCLA ที่เสนอโดย อัลคิน (Alkin) ประกอบด้วยการประเมิน 3 ด้าน คือ การประเมินระบบ การประเมินเพื่อจัดเตรียมโปรแกรม การประเมินเพื่อรับรองโปรแกรมสำหรับ เวลช์ (Welch)ได้เน้นการประเมินในฐานะกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการประเมิน มุ่งตอบคำถามพื้นฐาน 3 ข้อ คือ ทำไมต้องประเมิน ประเมินอะไรและประเมินอย่างไร โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดการข้อมูลและการรายงานผลการประเมิน

3. การประเมินโดยเน้นทฤษฎี(Theory - Based Evaluation: TBE.)โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การประเมินโดยเน้นทฤษฎีโปรแกรม ซึ่งประกอบด้วยแบบพื้นฐาน 6 รูปแบบ คือ การประเมินการจัดกระทำตามปทัสถาน การประเมินบริบทแวดล้อมตามปทัสถาน การประเมินผลลัพธ์ตามปทัสถาน การประเมินผลกระทบ การประเมินกลไกสอดแทรกและการประเมินสรุปนัยทั่วไปและแบบประกอบแต่ง ซึ่งเป็นการรวบรวมรูปแบบการประเมินพื้นฐานเข้าด้วยกัน อีกลักษณะหนึ่ง คือ การประเมินโดยเน้นทฤษฎีวิจัย ซึ่งใช้การสังเคราะห์การวิจัยเชิงประมาณและการสร้างโมเดลโครงสร้าง

4.การประเมินตนเอง เป็นการประเมินที่เชื่อว่าผู้ประเมินสามารถฝึกฝนความเป็นกลางที่จะสามารถใช้ปัญญาพิจารณาตรวจสอบ เพื่อค้นหาวิธีการปรับปรุง แก้ไขโดยยึดหลัก 3 ประการ คือ การมีจิตสำนึกในการศึกษา ต้องการพัฒนาตนเอง มีความมุ่งมั่นเพื่อค้นหาความจริง ความถูกต้องและความดีงามและเห็นว่าประสบการณ์ทุกอย่างเป็นการเรียนรู้

5. การประเมินผลิตภัณฑ์ (The consumer - Oriented Paradigm) เป็นกระบวนการตัดสินใจคุณค่าของผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร ตำรา หลักสูตรและอื่น ๆ ธรรมชาติของการประเมินผลิตภัณฑ์เป็นการประเมินแบบสรุปรวม (summative evaluation) ประเด็นสำคัญ คือ เกณฑ์ที่ใช้ประเมินตรงที่ผู้บริโภคคาดหวังหรือไม่ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาเกณฑ์ที่คาดหวังของผู้บริโภค

6. การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ การประเมินแบบนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ ระบบการประเมินเป็นทางการ ระบบการประเมินไม่เป็นทางการ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจและ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจ นอกจากนี้ยังมีแนวประเมินตามแบบศิลปวิจารณ์

7. การประเมินแบบสืบสวนสอบสวนเป็นการประเมินเชิงกฎหมายหรือกึ่งกฎหมาย โดยแบ่งเป็น 3 รูปแบบ คือ รูปแบบเชิงวิธีการทางกฎหมาย รูปแบบปรับวิธีการกึ่งกฎหมายและรูปแบบการอภิปรายที่มีใช้การสืบพยาน

8. การประเมินเชิงธรรมชาติและ การมีส่วนร่วม เป็นการนำวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมาใช้ในบริบทของการประเมิน เป็นรูปแบบการประเมินที่ยืดหยุ่นสูง มุ่งตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม การประเมินแบบนี้ให้ความสำคัญของความเป็นมนุษย์ตามความคิดเชิงมานุษยวิทยา ตัวอย่างการประเมินแบบนี้ คือ โมเดลการประเมินเชิงการตอบสนองของ สเตค (Robert E.Stake)

สำราญ มีแจ้ง(2544:111-112) ได้จัดกลุ่มแบบจำลองในการประเมินโดยอาศัยลักษณะพฤติกรรมประเมิน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. แบบจำลองที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal – Attainment Model หรือObjective Based Model) เป็นแบบจำลองที่เน้นจุดมุ่งหมาย เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เป็นหลัก แบบจำลองที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ แบบจำลองของ ไทเลอร์ (Ralph W.Tyler) แต่มีบางกลุ่มที่ยึดจุดมุ่งหมายและผลข้างเคียง (Side Effects) เป็นหลัก เช่น แบบจำลองของ ครอนบาค(Cronbach) และแบบจำลองของ สครีฟเวน (Scriven)

2. แบบจำลองการตัดสินคุณค่า (Judgment Model) เป็นแบบจำลองที่ต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินคุณค่า โดยอาศัยหลักเกณฑ์ภายในและภายนอก ซึ่งเกณฑ์ภายใน ได้แก่ กระบวนการต่าง ๆ ที่ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ ส่วนเกณฑ์ภายนอก ได้แก่ ผลของการบรรลุวัตถุประสงค์ แบบจำลองที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ แบบจำลองของ สเตค (Robert E.Stake) และแบบจำลองของ โพรวิส (Provus)

3. แบบจำลองที่ช่วยในการตัดสินใจ (decision model) เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้ประเมิน แบบจำลองที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ แบบจำลองของ เวลช์ (Welch) แบบจำลองของ สต๊ฟเฟิลบี (Stufflebeam) แบบจำลองของ แฮมมอนด์ (Hammond) และแบบจำลองของ อัลคิล (Alkin)

พิสนุ พงศ์ศรี. (2551:70-89) ได้สรุปไว้ว่า รูปแบบการประเมินมีอย่างหลากหลาย โดยเกือบทั้งหมดพัฒนามาจากต่างประเทศ ซึ่งในประเทศไทยได้มีผู้รวบรวมและจำแนกประเภทไว้หลายท่าน (นิศา ชูโต. 2538:16-28; ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. 2544: 200-201) รูปแบบการประเมินที่มีอิทธิพลและได้รับความนิยมนำมาใช้กันมากมี 4 รูปแบบ คือ รูปแบบการประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายของ ไทเลอร์ (Tyler) รูปแบบสนองความต้องการของ สเตค (Stake) รูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจแบบชิปป์ของสต๊ฟเฟิลบี (Stufflebeam) และรูปแบบการประเมินประสิทธิผลการอบรมของเคิร์กแพททริก (Kirkpatrick) ส่วนรูปแบบอื่นๆ ที่เน้นกระบวนการและเริ่มมีใช้กันบ้างแต่ยังไม่มากนัก เช่น รูปแบบเสริมพลังอำนาจหรือเน้นการมีส่วนร่วม แต่ก็ยังไม่นิยมกันมากนักและ

รูปแบบที่มีแนวโน้มจะได้รับความนิยม คือ รูปแบบการประเมินยึดทฤษฎีหรือการประเมินในเชิงสาเหตุ

จากการศึกษาเอกสาร มีผู้เสนอแนวคิด ทฤษฎี เหตุผล และวิธีการประเมินเกี่ยวกับรูปแบบ (Approach) ของการประเมินไว้แตกต่างกัน หลากหลายรูปแบบตามความเชื่อของแต่ละบุคคล แต่ละกลุ่มอาชีพและตามความเหมาะสมของสถานการณ์ของสิ่งที่ต้องการประเมิน พอสรุปได้ว่าการเลือกรูปแบบการประเมินรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบ เพื่อสามารถประเมินได้ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของการประเมินจะทำให้การประเมินโครงการเป็นไปอย่างเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ดังนั้น การประเมินที่เน้นการจัดการและการตัดสินใจตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ที่เรียกว่า รูปจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) จึงเป็นรูปแบบของการประเมินที่เป็นระบบและครอบคลุมทุกด้านทุกขั้นตอน เหมาะกับการตัดสินใจ ตัดสินคุณค่าและหาประสิทธิภาพของโครงการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS ของโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย

5.5 รูปแบบการประเมินโครงการแบบชิปปี้ (CIPP Model)

รูปแบบการประเมินโครงการโดยรูปจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model)เสนอโดยศาสตราจารย์ สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) แห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ สหรัฐอเมริกาปี ค.ศ.1970 ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจโดยเฉพาะและเป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมจากนักประเมินผลในปัจจุบันเป็นอย่างมาก (ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. 2544 : 132) ทั้งนี้ สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า “การประเมิน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจต่อทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่ ” (รัตนะ บัวสนธ์. 2540 : 110)

รัตนะ บัวสนธ์ (2540 : 110 - 112) ได้กล่าวว่า การประเมินโครงการโดยรูปจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) นั้นมาจากคำย่อ 4 คำได้แก่

C = Context คือ สภาวะแวดล้อม

I = Input คือ ปัจจัยเบื้องต้น

P = Process คือ กระบวนการ

P = Product คือ ผลผลิต

โดยมีส่วนประกอบต่าง ๆ ของโครงการที่จะประเมิน ได้แก่

1. Context Evaluation : การประเมินสภาวะแวดล้อมของโครงการ ซึ่งหมายถึง การประเมินเกี่ยวกับสิ่งที่จะเป็นส่วนสำคัญในการช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ เป็นสิ่งที่อยู่ภายนอกโครงการ แต่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการ ได้แก่ ความต้องการของชุมชนและกลุ่มเป้าหมายที่จะรับบริการจากโครงการ จำนวนประชากร กระแสทิศทางของสังคม และการเมือง สภาพเศรษฐกิจและปัญหาของชุมชน ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานระดับบนและหน่วยงานที่รับผิดชอบ

2. Input Evaluation: การประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ หมายถึง การประเมินทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการนำมาใช้ในการดำเนินโครงการ กำลังคนหรือจำนวนบุคลากรที่ต้องใช้

งบประมาณและแหล่งเงินทุนสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ อาคาร สถานที่ เครื่องมือและครุภัณฑ์การประเมิน ปัจจัยเบื้องต้นจะช่วยในการพัฒนาตัดสินใจว่าโครงการนั้นๆมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ ในทางปฏิบัติที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่และช่วยให้เกิดการวางแผนการจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม

3. Process Evaluation : การประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการเป็นการประเมินเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมของโครงการ การนำปัจจัยเบื้องต้นมาใช้ได้เหมาะสมเพียงใด เป็นไปตามลำดับขั้นตอนหรือไม่ กิจกรรมที่จัดขึ้นบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือมีอุปสรรคใดๆเกิดขึ้น เพื่อจะนำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้รัดกุมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. Product Evaluation : การประเมินผลผลิตของโครงการ เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลที่ได้รับทั้งหมดจากการดำเนินโครงการว่าได้ผลมากน้อยเพียงไร เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลผลิตจะนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหรือตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ จึงเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ การประเมินในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการตัดสินใจปรับปรุง ขยายหรือล้มเลิกโครงการ

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2542 : 58) ได้กล่าวว่า การประเมินตามรูปจำลองของ สตีฟเฟิลบีมสามารถสรุปการประเมินได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. กำหนด หรือ ระบุ และ บ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ
2. จัดเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิเคราะห์และจัดสารสนเทศ เพื่อนำเสนอฝ่ายบริหาร

และได้แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ประเภท(เยาวดี วิบูลย์ศรี 2542:59) คือ

1. การประเมินบริบทหรือสถานะแวดล้อม (Context Evaluation:C) เป็นการประเมินก่อนลงมือดำเนินการใดๆ มีจุดมุ่งหมายในการกำหนดหลักการและเหตุผล รวมทั้งพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการดังกล่าว การชี้ประเด็นปัญหาตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation:I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ความเพียงพอของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ ตลอดจนเทคโนโลยีและแผนของการดำเนินงาน

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) ส่วนนี้เป็นการประเมินเพื่อ

3.1 หาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ เพื่อทำการแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อบกพร่องนั้น ๆ

3.2 หาข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่จะสั่งการ เพื่อการพัฒนางานต่าง ๆ

3.3 บันทึกภาวะของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน

4. การประเมินผลผลิต(Product Evaluation: P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยายหรือปรับเปลี่ยนโครงการ

สมคิด พรหมจ้อย (2544 : 55 - 58) ได้กล่าวว่า การประเมินตามรูปจำลองแบบ ชิปปี้ (CIPP Model) ของสตีฟเฟิลปีม เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งมีแนว การประเมินในแต่ละด้านต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์และความเป็นไปได้ของโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูล ตัดสินใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่ใช้มีส่วนช่วยให้ บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation:P) เป็นการประเมินระหว่างดำเนิน โครงการ เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้และเป็นการ รายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการนั้นด้วย

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้น เมื่อสิ้นสุดโครงการได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ เพียงไร โดยอาศัยข้อมูลจากการรายงานที่ได้จากการประเมินสภาวะแวดล้อมและกระบวนการร่วมกัน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544:166) ได้กล่าวถึงการประเมินตามแบบจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของสตีฟเฟิลปีมว่าสามารถแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ประเภทและ เพื่อความสอดคล้องกับการพัฒนาโครงการ ซึ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. การประเมินก่อนเริ่มโครงการ เป็นการประเมินเพื่อวางแผนโครงการซึ่งกำหนด วัตถุประสงค์และวิธีการของโครงการ โดยเขียนเป็นรูปเอกสารในแบบจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) การประเมินก่อนเริ่มโครงการ ประกอบด้วย

1.1 การประเมินสภาวะแวดล้อมหรือการประเมินบริบท เป็นการประเมิน ความจำเป็นเพื่อกำหนดโครงการ ประเมินสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนปัญหาอุปสรรค ต่าง ๆ ที่นำไปสู่ทิศทางและวัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2 การประเมินปัจจัยหรือทรัพยากร เป็นการตรวจสอบความพร้อม ด้านทรัพยากรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนระบบบริหารจัดการเพื่อวิเคราะห์และกำหนด ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด อีกทั้งความเป็นไปได้ในด้านทรัพยากร

จากการประเมินข้อ 1.1 และข้อ 1.2 นำไปสู่การเตรียมวางโครงการและการเขียน โครงการในการนำเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ จำเป็นต้องวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ (Project Appraisal or Analysis) โดยพิจารณาจากหลักความสอดคล้องและความสมบูรณ์ของ โครงการ หลักประสิทธิภาพโดยพิจารณาจากความคุ้มค่า (Cost Benefit) หรือผลลัพธ์ (Cost Effectiveness) หลักความเหมาะสมในการบริหารโครงการ ผลกระทบของโครงการและความเป็น ธรรมของโครงการและหลักความเป็นไปได้ทั้งในด้านแผนงาน แผนเงินและแผนคน

2. การประเมินขณะดำเนินโครงการ ซึ่งในแบบจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) คือ การประเมินกระบวนการนั่นเอง การประเมินกระบวนการเป็นการประเมินการดำเนินงาน เมื่อนำโครงการที่วางแผนไว้ไปสู่การปฏิบัติขั้นนี้เพื่อศึกษาว่าจุดแข็งจุดอ่อน ตลอดจนปัญหาและ

อุปสรรคของการดำเนินโครงการ อะไรเป็นมูลเหตุที่ทำให้สามารถหรือไม่สามารถดำเนินโครงการตามที่วางแผนไว้ การประเมินกระบวนการดำเนินโครงการเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการดำเนินโครงการได้ทันที่ การประเมินในขั้นนี้จึงมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของโครงการ (Formative Evaluation) ด้วยการจัดระบบการกำกับงาน(Monitoring System) เพื่อติดตามความก้าวหน้าและเร่งรัดการดำเนินโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้ทรัพยากรและเวลาที่กำหนด

3. การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ ซึ่งในแบบจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) เรียกว่า การประเมินผลผลิตของโครงการ เป็นการประเมินที่มุ่งตอบคำถามว่า โครงการประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ผลผลิตของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ผลการดำเนินโครงการคุ้มค่าเพียงใด ผลลัพธ์และการประเมินผลกระทบของโครงการทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งนิยมประเมินด้วยเทคนิคการติดตามผล(Follow up Study or Tracer Study) ผลการประเมินหลังสิ้นสุดโครงการจะให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการว่า ควรจะดำเนินการต่อไป อย่างไร ควรมีการปรับ ขยาย แล้วดำเนินการต่อไปอีกระยะหนึ่งหรือควรจะสิ้นสุดโครงการตามเวลาที่กำหนดหรือควรเลื่อนฐานะเป็นงานประจำ

นอกจากนั้น ในปี ค.ศ.1989 เจ ดับเบิลยู อัลชูล และ พี เอ็ม โทมัส (J.W.Altschuld and P.M.Thomas) ได้สรุปว่า จุดเน้นของรูปจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) จำแนกตามวัตถุประสงค์ วิธีการและความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลง มีรายละเอียดดังตาราง 2.2 (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2544 : 170 - 172)

ตาราง 2.2 แสดงรูปจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) จำแนกตามวัตถุประสงค์ วิธีการ และความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลง

ประเด็น การประเมิน	การประเมิน สถานะแวดล้อม (C)	การประเมิน ปัจจัยเบื้องต้น (I)	การประเมิน กระบวนการ (P)	การประเมิน ผลผลิต (P)
วัตถุประสงค์	เป็นการนิยาม บริบทเชิงปฏิบัติ การ ระบุและ ประเมินความ ต้องการจำเป็น (Needs)และ โอกาสวินิจฉัย ปัญหาที่อยู่ เบื้องหลังความ ต้องการจำเป็น และโอกาสอื่นๆ	ระบุและประเมิน ความสามารถของ ระบบกลยุทธ์ใน เชิงปัจจัยที่มีอยู่ และกลยุทธ์ที่ เป็นไปได้ในเชิง ปฏิบัติ	ระบุและทำนาย จุดอ่อนในการ ออกแบบเชิง กระบวนการ และบันทึก ปฏิบัติทา สารสนเทศเพื่อ การตัดสินใจ เกี่ยวกับ กระบวนการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการ	โยงสัมพันธ์ สารสนเทศซึ่ง ผลลัพธ์กับ สารสนเทศ เกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ บริบท ปัจจัย เบื้องต้น และ กระบวนการ

ตาราง 2.2 (ต่อ)

ประเด็น การประเมิน	การประเมิน สถานะแวดล้อม (C)	การประเมิน ปัจจัยเบื้องต้น (I)	การประเมิน กระบวนการ (P)	การประเมิน ผลผลิต (P)
วิธีการ	บรรยายและ เปรียบเทียบ ปัจจัยเบื้องต้นที่ ใช้จริงกับที่ คาดหวัง ผลผลิต ที่เป็นจริงกับที่ คาดหวัง เปรียบเทียบ ความน่าจะเป็น ของระบบ วิเคราะห์สาเหตุ ของความ สอดคล้อง ระหว่างความ เป็นจริงกับสิ่งที่ คาดหวัง	บรรยายและ วิเคราะห์ถึง ทรัพยากรที่มีทั้ง ด้านคนและวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ กลยุทธ์ที่มุ่ง เป้าประสงค์ ตลอดจน กระบวนการที่มี ความเป็นไปได้ และประหยัด	กำกับอุปสรรคที่ เป็นไปได้ใน กระบวนการ ดำเนินงานและ ต้นตัวต่อ อุปสรรคที่ไม่ คาดคิดว่าจะ เกิดขึ้นให้ได้ สารสนเทศ สำหรับการ ตัดสินใจเชิง กระบวนการและ การบรรยาย กระบวนการที่ เกิดขึ้นจริง	นิยามและ กำหนดเกณฑ์ การประเมิน การบรรลุ วัตถุประสงค์ เปรียบเทียบกับ มาตรฐานที่ได้ กำหนดไว้ ล่วงหน้า แปล ความหมายของ ผลลัพธ์โดยโยง กับบริบท ปัจจัย และ กระบวนการ
ความสัมพันธ์กับ การตัดสินใจใน กระบวนการ เปลี่ยนแปลง	ตัดสินใจเกี่ยวกับ บริบท หรือ สภาวะการณ์ของ โครงการและ เป้าประสงค์ที่ เป็นผลจากการ วางแผน เปลี่ยนแปลงตาม ความจำเป็น ความสัมพันธ์กับ การตัดสินใจใน กระบวนการ เปลี่ยนแปลง (needs)	เลือกแหล่งการ สนับสนุน เลือก กลยุทธ์ มุ่งเป้าประสงค์ และกระบวนการ ที่ก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลง	ดำเนินการและ ปรับปรุงแบบของ โปรแกรมและ วิธีการสำหรับ การควบคุม กระบวนการที่มี ประสิทธิภาพ	ดำเนินการต่อไป การยุติ การปรับ ขยาย หรือ การ นำกระบวนการ เดิมมาใช้ใหม่ใน ระยะต่อไป

จากตาราง 2.2 สรุปได้ว่า รูปจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ใช้สารสนเทศเพื่อการวางแผนโครงการ เพื่อการนำโครงการไปปฏิบัติ เพื่อช่วยปรับปรุงแก้ไขโครงการอย่างทันท่วงทีและเพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินโครงการ

ส.วาสนา ประवालพุกษ์(2544 : 133)ได้อธิบายว่า รูปจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) มีวิธีการและเทคนิคที่ใช้ในการประเมินและความสัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจ รายละเอียดดังตาราง 2.3

ตาราง 2.3 แสดงวิธีการ และ เทคนิคที่ใช้ในการประเมินโดยใช้ชิปปี้โมเดล (CIPP Model)

การประเมิน สถานะแวดล้อม	การประเมิน ปัจจัยเบื้องต้น	การประเมิน กระบวนการ	การประเมิน ผลผลิต
โดยการใช้วิธีวิเคราะห์ระบบ การสำรวจการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์ แบบทดสอบวินิจฉัย และวิธีDelphi Technique	โดยการจัดอันดับคุณภาพ การวิเคราะห์ทรัพยากร ยุทธวิธีการ ออกแบบ กระบวนการ ความเป็นไปได้ และ ในแง่เศรษฐกิจซึ่งคงใช้วิธีการวิจัยเอกสาร และจะทำการทดลอง นำร่อง	โดยการกำกับ (Monitoring System) และติดตามเกี่ยวกับศักยภาพ อุปสรรคและการตื่นตัวในการทำงานของผู้รับผิดชอบโดยกำหนดข้อมูลหรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ และโดยการอธิบาย กระบวนการที่กระทำจริงอย่างต่อเนื่องและปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่คาดหวังไว้	1.โดยการระบุการปฏิบัติการ และการวัดผลสัมฤทธิ์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามจุดมุ่งหมาย 2.เปรียบเทียบผลกับเกณฑ์มาตรฐาน 3.แปลผลโดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์โดยพิจารณาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

จากตาราง 2.3 สรุปได้ว่าในการประเมินแต่ละส่วนจะมีวิธีการและเทคนิคที่ใช้ในการประเมินแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของผู้ประเมินแต่ละครั้งว่าผู้ประเมินต้องการทราบอะไร และควรใช้วิธีการและเทคนิคใดในการเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินการและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้สารสนเทศที่น่าเชื่อถือได้และตรงตามความเป็นจริง สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจและตัดสินใจคุณค่าของโครงการต่อไป

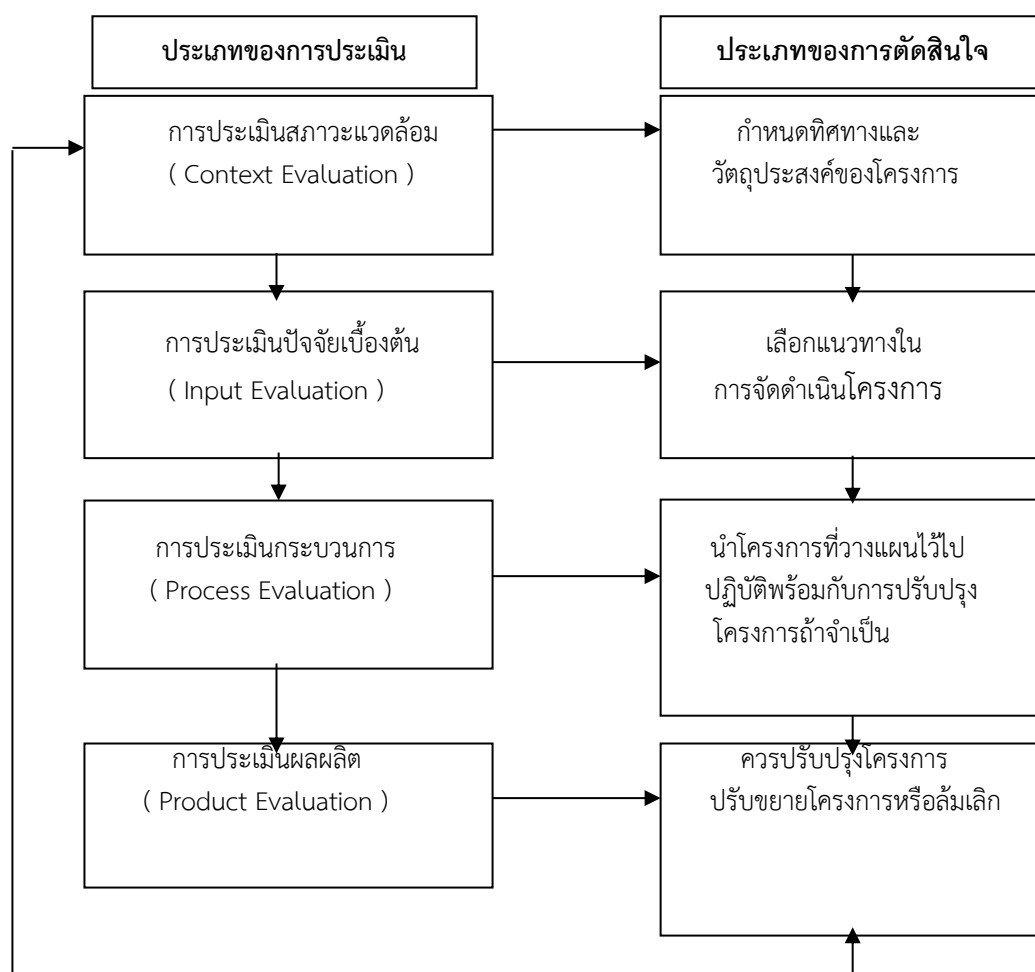
สต๊ฟเฟิลบีม และซิงค์ฟิลด์ (ส.วาสนา ประवालพุกษ์. 2544: 133 อ้างจาก Stufflebeam D.L. and Shrinkfield.1985:164) ได้อธิบายวิธีการใช้รูปจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) ทั้ง 2 วิธี ดังแสดงในตาราง 2.4

ตาราง 2.4 แสดงความสัมพันธ์ของแบบการประเมินทั้ง 4 แบบ กับ กระบวนการตัดสินใจและการอธิบาย

รูปจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model)	การตัดสินใจที่เน้นการปรับปรุง	การอธิบายที่เน้นผลโดยรวม
การประเมินสภาวะแวดล้อม	เป็นแนวทางกำหนดวัตถุประสงค์และ การจัดลำดับความสำคัญ	ทำรายการวัตถุประสงค์และ ข้อมูลพื้นฐานตามรายการความต้องการ ความเป็นไปได้และ ปัญหา
การประเมินปัจจัยเบื้องต้น	เป็นแนวทางกำหนดยุทธวิธีและระเบียบวิธีการปฏิบัติ	ทำรายการยุทธวิธีที่เลือก การออกแบบและเหตุผลที่เลือก มาจากทางเลือกอื่น ๆ
การประเมินกระบวนการ	เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน	ทำรายการและกระบวนการ ปฏิบัติงาน
การประเมินผลผลิต	เป็นแนวทางในการยุติ ทำต่อปรับปรุง หรือ ทบทวนเพื่อเริ่มใหม่	ทำรายการที่ประสบผลสำเร็จ และการตัดสินใจใหม่อีกครั้ง

จากตาราง 2.4 สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ของแบบการประเมินทั้ง 4 แบบกับกระบวนการตัดสินใจและการอธิบาย มีจุดเน้นที่ต่างกัน กล่าวคือ การตัดสินใจจะเน้นการปรับปรุง เพื่อเริ่มใหม่ ส่วนการอธิบายจะเน้นผลโดยรวม

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินโครงการด้วยรูปจำลองแบบชิปปี้(CIPP Model) พบว่า รูปจำลองแบบชิปปี้ ตามแนวคิดของศาสตราจารย์สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) มีลักษณะการให้ข้อมูลเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทุกขั้นตอน ทำให้เข้าใจบริบทของการตัดสินใจและสารสนเทศที่ต้องการเพื่อการตัดสินใจในการบริหารโครงการและปรับการดำเนินงานทำให้มั่นใจในข้อมูลที่ต้องการกับความต้องการในการตัดสินใจและมีการกระตุ้นให้มีการวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจ ดังแสดงในแผนภูมิ 2.2

แผนภูมิ 2.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการประเมินและการตัดสินใจ

6. ความพึงพอใจ

6.1 ความหมายความพึงพอใจ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความพึงพอใจ ในที่นี้จะกล่าวถึงสาระของความพึงพอใจ ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ความหมายของความพึงพอใจ ทฤษฎีความพึงพอใจและความสำคัญของความพึงพอใจซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจ (Satisfaction) ไว้หลายท่าน คือ พาวเวลล์(Powell,1983: 17-18,อ้างถึงใน พัทชรินทร์ กันไพเราะ. 2544: 8) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข สนุกสนานปราศจากความรู้สึกที่เป็นทุกข์

1. ความพึงพอใจเป็นผลรวมของความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับระดับความชอบหรือไม่ชอบต่อสภาพต่าง ๆ ในงานนั้น คือ ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกพอใจในงานที่ทำและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ คนจะรู้สึกพอใจในงานที่ทำเมื่องานนั้นให้ผลประโยชน์ตอบแทนทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ซึ่งสามารถสนองความต้องการพื้นฐาน

2. ความพึงพอใจในงานเป็นผลของทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของงานและมีส่วนร่วมในการบริหาร เช่น ลักษณะงาน สภาพแวดล้อมในการทำงานและการมีส่วนร่วม การตัดสินใจ ถ้าบุคคลมีความพึงพอใจในการทำงานเขาจะมีขวัญดี

3. ความพึงพอใจในการทำงานเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานที่ดีและผลการปฏิบัติจะทำให้เกิดความรู้สึกสำเร็จ การได้รับผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ที่ตรงตามที่คาดหวังไว้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้กลับมาเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน ช่วยลดความเครียดของพนักงานให้น้อยลง ถ้ามีความตึงเครียดมากจะเกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน โดยความตึงเครียดนี้เป็นผลมาจากความต้องการของมนุษย์ หากมนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการก็จะทำให้เกิดความตึงเครียดน้อยลง อันเป็นผลทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

มอร์ส (Morse,1958 : 27) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาวะที่ปราศจากความเครียด ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการ ถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดก็จะน้อยลง ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้นในทางกลับกันถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนองความเครียดและความไม่พอใจก็จะเกิดขึ้น

กิลเมอร์ (Gilmer,1971 : 252 - 253) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นผลของทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ เช่น ลักษณะงานสภาพแวดล้อม เมื่อบุคคลมีความพึงพอใจก็จะส่งผลให้เกิดขวัญและกำลังใจ

ลูธานส์ (Luthans ,1995 : 126) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ผลการรับรู้ของบุคลากรที่มีต่องานว่าดีและมีความสำคัญทำให้มีความพึงพอใจในงาน ซึ่งถ้าพิจารณาถึงความพึงพอใจจากตำราทางบริหารต่างๆไปแล้ว ความพึงพอใจส่วนใหญ่จะหมายถึงความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่องาน โดยจะมีมิติ (Dimension) สำคัญ ๆ 5 มิติ คือ 1) งานที่ทำว่าน่าสนใจและมีโอกาสได้เรียนรู้เพียงใด 2) รายได้เมื่อเปรียบเทียบกับงาน 3) โอกาสความก้าวหน้าตามลำดับขั้น 4) การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและ 5) การได้รับการสนับสนุนจากผู้ร่วมงาน

จิตตินันท์ นันทไพบูลย์ (2555: 73) ความสำคัญของความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจในการบริการที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของลูกค้าต่อการบริการ และความพึงพอใจในงานของพนักงานซึ่งนับว่าความพึงพอใจทั้ง 2 ลักษณะ มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของการบริการและการดำเนินงานบริการให้ประสบความสำเร็จเพื่อสร้างและรักษาความรู้สึกที่ดีต่อบุคคลทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการบริการ

สุกัญญา สีลาดเลา (2557: 12) ความสำคัญของความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ งานประสบผลสำเร็จโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเกี่ยวกับการให้บริการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการแรก ที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความเจริญก้าวหน้าของงานบริการก็ คือ จำนวนผู้มาใช้บริการ

วิจิตรา พลสำโรงและคณะ (2560: 9) สรุปได้ว่าความสำคัญของความพึงพอใจ เป็นปัจจัย สำคัญที่ช่วยให้งานประสบผลสำเร็จโดยเฉพาะ เป็นงานเกี่ยวกับการให้บริการซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ประการแรกที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความก้าวหน้าของงาน และเป็นปัจจัยในการพัฒนาคุณภาพของการบริการ และการดำเนินงานบริการให้ประสบผลสำเร็จ เพื่อสร้างและรักษาความรู้สึกที่ดีต่อบุคคลทุกคน ที่เกี่ยวข้องกับการบริการ และเป็นตัวขับเคลื่อนในการทำงานเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีกำลังใจ ที่จะปฏิบัติงานต่อไป

เบญจมาศ สีหานาม (2560:9) สรุปได้ว่า ความสำคัญของความพึงพอใจ หมายถึง ทุกคน จะเกิดความพึงพอใจก็ต่อเมื่อได้รับการบริการที่ดีและผู้รับบริการจะเกิดความสุขจากการรับบริการ และมีคุณภาพการให้บริการ โดยใช้การประเมินแนวพัฒนาการบริการให้เป็นไปตามความต้องการ ของผู้รับบริการ ทำให้การบริการมีมาตรฐานที่ดีขึ้น

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีของบุคคล ซึ่งมักเกิดจากการ ได้รับการตอบสนองในสิ่งต่างๆ ตามที่ตนต้องการและจะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่หาก ความต้องการไม่ได้รับการตอบสนองความพึงพอใจก็จะไม่เกิดขึ้น ในการดำเนินการใดๆ ในโรงเรียน จึงควรมีการตรวจสอบความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการทุกฝ่ายที่มีต่อ การดำเนินการเพื่อเป็นข้อมูลที่จะใช้ในการปรับปรุงพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการ ดังนั้น ความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยการจัดการเรียนรู้ รูปแบบ EIS ของโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย จึงหมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติ ทางด้านบวกของครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย ที่มีต่อการดำเนินโครงการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS ของโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย

6.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของความพึงพอใจและพัฒนาเป็นทฤษฎีหลายทฤษฎี ดังนี้

อุกฤษณ์ ทรงชัยสงวน (2543:17) กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีสิ่งจูงใจ (motive) หรือแรงขับเคลื่อน (Drive) เป็นความต้องการที่กดดันจนมากพอที่จะจูงใจให้บุคคลเกิด พฤติกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ความต้องการบางอย่างเป็นความต้องการทางชีววิทยา (biological) เกิดขึ้นจกสภาวะตึงเครียด เช่น ความหิวกระหายหรือความลำบากบางอย่าง เป็นความต้องการทางจิตวิทยา (Psychological) เกิด จากความต้องการการยอมรับ (Recognition) การยกย่อง (Esteem) หรือการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน (Belonging) ความต้องการส่วนใหญ่อาจไม่มากพอที่จะจูงใจให้บุคคลกระทำในช่วงเวลานั้น ความต้องการกลายเป็นสิ่งจูงใจ เมื่อได้รับการกระตุ้นอย่างเพียงพอจนเกิดความตึงเครียด โดยทฤษฎี

ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด มี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของอับราฮัม มาสโลว์ และทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์

1. ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's theory motivation) อับราฮัม มาสโลว์ (A.H.Maslow) ค้นหารีวิธีที่จะอธิบายว่าทำไมคนจึงถูกผลักดันโดยความต้องการบางอย่าง ณ เวลาหนึ่งทำไมคนหนึ่งจึงทุ่มเทเวลาและพลังงานอย่างมากเพื่อให้ได้มาซึ่งความปลอดภัยของตนเอง แต่อีกคนหนึ่งกลับทำสิ่งเหล่านั้น เพื่อให้ได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น คำตอบของมาสโลว์ คือ ความต้องการของมนุษย์จะถูกเรียงตามลำดับจกสิ่งที่กดดันมากที่สุดไปถึงน้อยที่สุด ทฤษฎีของมาสโลว์ ได้จัดลำดับความต้องการตามความสำคัญ คือ

1.1 ความต้องการทางกาย (physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐาน คืออาหารที่พอก อากาศ ยารักษาโรค

1.2 ความต้องการความปลอดภัย (safety needs) เป็นความต้องการที่เหนือกว่าความต้องการเพื่อความอยู่รอด เป็นความต้องการในด้านความปลอดภัยจากอันตราย

1.3 ความต้องการทางสังคม (social needs) เป็นการต้องการการยอมรับจากเพื่อน

1.4 ความต้องการการยกย่อง (esteem needs) เป็นความต้องการการยกย่องส่วนตัว ความนับถือและสถานะทางสังคม

1.5 ความต้องการให้ตนประสบความสำเร็จ (self - actualization needs) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล ความต้องการทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ

บุคคลพยายามที่สร้างคามพึงพอใจให้กับความต้องการที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกก่อนเมื่อความต้องการนั้นได้รับความพึงพอใจ ความต้องการนั้นก็จะหมดลงและเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลพยายามสร้างคามพึงพอใจให้กับความต้องการที่สำคัญที่สุดลำดับต่อไป ตัวอย่าง เช่น คนที่อดอยาก (ความต้องการทางกาย) จะไม่สนใจต่องานศิลปะชั้นล่าสุด (ความต้องการสูงสุด) หรือไม่ต้องการยกย่องจากผู้อื่นหรือไม่ต้องการแม่แต่อากาศที่บริสุทธิ์ (ความปลอดภัย) แต่เมื่อความต้องการแต่ละขั้นได้รับความพึงพอใจแล้วก็จะมีความต้องการในชั้นลำดับต่อไป

2. ทฤษฎีแรงจูงใจของฟรอยด์ โดย ซิกมันด์ ฟรอยด์ (S. M. Freud) ตั้งสมมุติฐานว่าคุณคนมักไม่รู้ตัวมากนักว่าพลังทางจิตวิทยามีส่วนช่วยสร้างให้เกิดพฤติกรรม ฟรอยด์ พบว่า บุคคลเพิ่มและควบคุมสิ่งเร้าหลายอย่าง สิ่งเร้าเหล่านี้อยู่นอกเหนือการควบคุมอย่างสิ้นเชิง บุคคลจึงมีความฝันพูดคำที่ไม่ตั้งใจพูด มีอารมณ์อยู่เหนือเหตุผลและมีพฤติกรรมหลอกหลอนหรือเกิดอาการวิตกกังวลอย่างมาก

สตูวดี ใจแดง (2546) ได้เสนอทฤษฎีการแสวงหาความพึงพอใจไว้ว่า บุคคลพอใจจะกระทำสิ่งใดๆที่ให้ความสุขละจะหลีกเลี่ยงไม่กระทำในสิ่งที่เขาจะได้รับความสุขหรือความยากลำบาก โดยอาจแบ่งประเภทความพอใจกรณีนี้ได้ 3 ประเภท คือ

1. ความพอใจด้านจิตวิทยา (psychological hedonism) เป็นทรศนะของความพึงพอใจว่ามนุษย์โดยธรรมชาติจะมีความแสวงหาความสุขส่วนตัวหรือหลีกเลี่ยงจากความทุกข์ใด ๆ

2. ความพอใจเกี่ยวกับตนเอง (egoistic hedonism) เป็นทรศนะของความพอใจว่ามนุษย์จะพยายามแสวงหาความสุขส่วนตัว แต่ไม่จำเป็นว่าการแสวงหาความสุขต้องเป็นธรรมชาติของมนุษย์เสมอไป

3. ความพอใจเกี่ยวกับจริยธรรม (ethical hedonism) ทรรศนะนี้ถือว่ามนุษย์แสวงหาความสุข เพื่อผลประโยชน์ของมวลมนุษย์หรือสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่และเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ผู้หนึ่งด้วย

โคแมน (Koman,1997 อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี. 2551 : 340-341) ได้จำแนกทฤษฎีความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ทฤษฎีสอนองความต้องการ (Need Fulfillment Theory) ซึ่งถือว่าความพึงพอใจในงานเกิดจากความต้องการส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงานกับการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของตน

2. ทฤษฎีอ้างอิงกลุ่ม (Reference – Group Theory) ซึ่งถือว่าความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะของงานตามความปรารถนาของกลุ่ม

จากทฤษฎีทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าว จะเห็นว่าสอดคล้องกับมิติต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้นของลูเทนส์ซึ่งมิติข้างต้นทั้ง 5 มิติดังนั้น ถ้านำมาจัดกลุ่มก็ได้จะได้ 2 กลุ่ม เช่นกัน คือ มิติงานที่ทำรายได้และความก้าวหน้าจะอยู่ในกลุ่มทฤษฎีสอนองความต้องการและมิติการได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา/ผู้ร่วมงานจะอยู่ในกลุ่มทฤษฎีอ้างอิงกลุ่ม

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในการรับบริการ (Service Satisfaction) ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงแนวคิดดังกล่าวไว้หลายท่าน ดังนี้

เอกมล บุญแก้ว (2547:23) ได้เสนอตัวแบบอันเป็นแนวทางที่มุ่งเป็นฐานคิดว่าด้วยความพึงพอใจของประชาชนในกรุงเทพมหานครต่อกระบวนการยุติธรรมว่า การตั้งคิดเกี่ยวกับสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมเมืองขนาดใหญ่จะต้องตระหนักถึงความกลมเกลียวและความขัดแย้ง ทั้งความร่วมมือและการแข่งขัน ทั้งการได้เปรียบและเสียเปรียบ ภาพของกระบวนการยุติธรรมจึงอาจเป็นไปได้ทั้งเชิงปฏิฐานและเชิงนิเสธ เสมือนสองปลายของเส้นตรงเดียวกัน การศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อกระบวนการยุติธรรม จึงเป็นปรากฏการณ์ที่สลับซับซ้อนและต้องอาศัยแนวคิดเชิงปทัสสถาน (Normative Concepts) แนวคิดเชิงประจักษ์ (Empirical Concepts) ฉะนั้นทฤษฎีว่าด้วยความพึงพอใจต่อกระบวนการยุติธรรมจึงได้แก่

ทฤษฎีที่หนึ่ง ภูมิหลังของประชาชนผู้รับบริการน่าจะมีสัมพันธ์เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อกระบวนการยุติธรรม ภายใต้สภาวะแวดล้อมของสังคมเมืองขนาดใหญ่

ทฤษฎีที่สอง ประสบการณ์ของประชาชนผู้รับบริการเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมน่าจะมีสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อกระบวนการยุติธรรม ภายใต้สภาวะแวดล้อมของสังคมเมืองขนาดใหญ่ภูมิหลังของประชาชน หมายถึง อายุ การศึกษา ระยะเวลาอยู่อาศัยในท้องถิ่นนั้นๆของประชาชน ประสบการณ์ของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม หมายถึง ลำดับความสำคัญของอาชญากรรมและความปลอดภัยจากอาชญากรรม

มิลเลท (Millet,1954 : 397 - 400) กล่าวถึง บริการที่น่าพึงพอใจ (Satisfactory Service) ไว้ว่า การบริการนั้นจะเป็นที่พึงพอใจหรือไม่ สามารถวัดได้จากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Service) คือ การบริการที่มีความเสมอภาคและเสมอหน้า

2. การให้บริการที่ตรงเวลา (Timely Service) คือ การให้บริการจะร้องตรงเวลาและทันต่อความต้องการของผู้ใช้

3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) คือ ความเพียงพอในด้านต่างๆ ดังนี้คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) คือ การติดตามผู้ใช้อย่างต่อเนื่อง

5. การให้บริการที่มีความก้าวหน้า (Progressive Service) คือ การพัฒนางานบริการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพให้มีความก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ

ธำรงค์ศักดิ์ หมีนจักร (2534:119)ได้สรุป ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจได้ 3 ประการ คือ

1. ลักษณะเฉพาะตัว หรือคุณสมบัติส่วนบุคคลของคณงานแต่ละคนโดยเฉพาะ เช่น ความต้องการ ความสนใจ ทศนคติ ค่านิยม นิสัย ความทะเยอทะยาน ฯลฯ

2. ลักษณะเฉพาะหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรง เช่น ความยากง่ายของงาน ความน่าสนใจของงาน ความหมายในทางสังคมหรือความสำคัญของงาน ฯลฯ

3. องค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร เงื่อนไข บรรยากาศหรือสภาพการทำงาน เช่น ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน ความมั่นคงและโอกาสก้าวหน้า

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538:124-125) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

1. สัมฤทธิ์ผลของงาน (Achievement) คนเป็นจำนวนมากที่ต้องการความสำเร็จในการทำงานและพอใจในการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์งานที่มีความสำคัญให้แก่บริษัท ถ้าผู้บริหารยอมรับในข้อนี้ก็ย่อมสนับสนุน

2. การยอมรับ (Recognition) โดยปกติแล้วคนทุกคน มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงานที่แตกต่างกัน ดังนั้นถ้าผู้บริหารแสดงออกถึงพฤติกรรมการยอมรับในความคิดหรือความสามารถของบุคคลไม่ว่าจะเป็น คำยกย่อง คำชมเชยหรือการให้ Feedback ที่เหมาะสมจะมีส่วนร่วมจูงใจในการทำงานได้มากที่สุดทีเดียว

3. ความก้าวหน้า (Advancement) ความก้าวหน้าในการทำงาน เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ เพราะการเข้าสู่ตำแหน่งใหม่หรือการได้เผชิญกับงานสถานการณ์ใหม่ๆที่มีความท้าทาย จะทำให้บุคคลนั้นได้มีโอกาสพัฒนาทักษะการทำงานอยู่เสมอ

4. ความสนใจ (Interest) หมายถึง การให้บุคคลได้มีโอกาสพัฒนาหรือเสริมสร้างทักษะในการทำงานตามที่เขามีความสนใจ หรือให้เขามีโอกาสได้ใช้ความรู้ ความสามารถ ในการทำงานที่เขาชอบเป็นการจูงใจที่ดีวิธีหนึ่ง

5. ความรับผิดชอบ (Responsibility) สำหรับบุคคลที่มีความสามารถ มีไหวพริบและทักษะในการทำงานที่ดี อยากรที่จะทำงานด้วยอำนาจและความรับผิดชอบของตนเองและไม่ชอบการถูกบังคับให้ทำงาน

6. การมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) การเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบายวิธีทำงาน ตลอดจนการตัดสินใจการทำงาน

จะสร้างให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับหน่วยงานหรือบริษัท การให้มีส่วนร่วมในการทำงานนี้ จะจูงใจให้บุคคลยอมรับในความสามารถซึ่งกันและกันและมีโอกาสพัฒนาการทำงานเป็นทีมด้วย

ทิฟฟิน และแมคคอร์มิก (Tiffin & McCormick, 1968: 68 อ้างถึงใน เอกมล บุญแก้ว. 2547:24) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ ซึ่งตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic Need) มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจ (Incentives) และความพยายาม หลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ นอกจากนี้ เซเลส และสเตราสส์ (Savless and Strauss) ได้ให้ทรรศนะว่า ความพึงพอใจของบุคคลจะมีขึ้นต่อเมื่องานนั้นสามารถตอบสนองความต้องการได้ 3 อย่าง คือ

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย และความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย (Physical and Security Need)
2. ความต้องการทางด้านสังคม เช่น ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับยกย่องและนับถือ (Social Need)
3. ความต้องการของแต่ละบุคคล (Egoistic Need) เช่น ต้องการมีอิสระในการปฏิบัติงาน ต้องการความสำเร็จในงาน

มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของความพึงพอใจ เช่น จิตตินันท์ นันทโทบูลย์ (2555: 73) ความสำคัญของความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจ ในการบริการที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของลูกค้าต่อการบริการ และความพึงพอใจในงานของพนักงานซึ่งนับว่าความพึงพอใจทั้ง 2 ลักษณะ มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของการบริการและการดำเนินงานบริการให้ประสบความสำเร็จเพื่อสร้างและรักษาความรู้สึกที่ดีต่อบุคคลทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการบริการ

สุกัญญา สีลาดเลา (2557: 12) ความสำคัญของความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้งานประสบผลสำเร็จโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเกี่ยวกับการให้บริการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการแรกที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความเจริญก้าวหน้าของงานบริการก็ คือ จำนวนผู้มาใช้บริการ

วิจิตรา พลสำโรงและคณะ (2560: 9) สรุปได้ว่าความสำคัญของความพึงพอใจ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้งานประสบผลสำเร็จโดยเฉพาะ เป็นงานเกี่ยวกับการให้บริการซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการแรกที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความก้าวหน้าของงาน และเป็นปัจจัยในการพัฒนาคุณภาพของการบริการและการดำเนินงานบริการให้ประสบผลสำเร็จ เพื่อสร้างและรักษาความรู้สึกที่ดีต่อบุคคลทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการบริการ และเป็นตัวขับเคลื่อนในการทำงานเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีกำลังใจที่จะปฏิบัติงานต่อไป

เบญจมาศ สีหนาม (2560:9) สรุปได้ว่า ความสำคัญของความพึงพอใจ หมายถึง ทุกคนจะเกิดความพึงพอใจก็ต่อเมื่อได้รับการบริการที่ดีและผู้รับบริการจะเกิดความสุขจากการรับบริการ และมีคุณภาพการให้บริการ โดยใช้การประเมินแนวพัฒนาการบริการให้เป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการ ทำให้การบริการมีมาตรฐานที่ดีขึ้น

จากการที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการนั้น ถ้าผู้ใช้บริการได้รับการตอบสนองจากผู้ให้บริการอย่างเสมอภาค รวดเร็ว ทันต่อความต้องการและให้บริการอย่างต่อเนื่อง

มีวัตถุประสงค์เพียงพอสอดต่อการใช้งาน ผู้ใช้บริการจะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการให้บริการ ดังนั้นความพึงพอใจและความประทับใจของผู้ใช้ก็จะเป็นผลที่ตามมา

7.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

ดารณี สุวรรณวารี (2550) วิจัยเรื่อง กลวิธีการสื่อสารในทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน แบ่งเป็นสามกลุ่ม กลุ่มละ 10 คน โดยพิจารณาจากคะแนนสอบ Nation Test (NT) วิชาภาษาอังกฤษของสำนักทดสอบการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลสรุปงานวิจัยคือ ความสามารถของนักเรียนทั้งสามกลุ่มเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ กลวิธีการสื่อสารที่มีพื้นฐานทางความรู้ทั่วไป (38.36 %) กลวิธีการสื่อสารแบบกล่าวซ้ำ (27.06%) และกลวิธีการสื่อสารโดยใช้ท่าทาง (26.46 %) และไม่พบกลวิธีการหลีกเลี่ยงในกลุ่มนี้

รัตนะ บัวสนธ์ (2556) ศึกษารูปแบบการประเมิน CPP และ CIPPIEST มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและถูกต้องในการใช้ CIPP and CIPPIEST Evaluation Models: Mistaken and Precise Concepts of Applications พบว่า รูปแบบการประเมิน CIPP และ CIPPIEST ที่นำมาใช้ในการประเมินสิ่งที่ได้รับการประเมินควรใช้ประเมินเป็นระยะๆ และประเมินสรุปรวม โดยใช้เทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างหลากหลายสอดคล้องกับประเด็นย่อยๆ ที่ต้องการประเมินในแต่ละมิติ รวมทั้งใช้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสำหรับนำมาวิเคราะห์สรุปตีความผลการประเมิน ทั้งนี้แหล่งที่มาของข้อมูลในการประเมินก็ต้องเก็บรวบรวมหรือได้มาอย่างหลากหลาย ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ทั้งที่เป็นทีมผู้ปฏิบัติงานในโครงการผู้รับผลประโยชน์จากโครงการ ผู้บริหารหรือผู้เป็นเจ้าของโครงการ รวมทั้งข้อมูลจากเอกสาร บันทึกต่างๆประกอบด้วยเช่นกัน

พงศปณต พรหมมาและคณะ (2557:72) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษาในประเทศไทย เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษา 2) เพื่อศึกษาความสำคัญขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษา และ 3) เพื่อประเมินองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษา โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ 1) สัมภาษณ์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสองภาษา รวมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารโรงเรียนสองภาษาที่ประสบความสำเร็จ 3 โรงเรียน และทรงคุณวุฒิด้านการบริหารและวางแผนการศึกษา 3 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง 2) ศึกษาความสำคัญขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนสองภาษาจำนวน 76 โรงเรียน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และ 3) ประเมินองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษาด้วยวิธีการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 9 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษาประกอบด้วย ปัจจัยการดำเนินการ 9 องค์ประกอบ คือ (1) ผู้บริหาร (2) การจัดการเรียนการสอน (3) หลักสูตรและการสอน (4) ครูผู้สอน (5) นโยบาย วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์(6) การมีส่วนร่วมของ

ชุมชน (7) โครงสร้างการบริหาร (8) เครือข่ายทางการศึกษา และ (9) การพัฒนาครูและบุคลากร โดยใช้กระบวนการบริหาร 4 ด้าน คือ (1) การวางแผน (2) การจัดองค์กร (3) การนำ และ (4) การควบคุม 2) องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษา มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก ทุกองค์ประกอบ และ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษาและมีความเห็นสอดคล้องเป็นฉันทามติร่วมกันว่า องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษามีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม

ณิชา मन คงเสื่อ (2558:69-72) เหตุผลของผู้ปกครองต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนโครงการหลักสูตรสองภาษาของโรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปสาระสำคัญของผลการศึกษาค้นคว้าได้ ดังนี้

1. เหตุผลของผู้ปกครองต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนโครงการหลักสูตรสองภาษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านครูผู้สอนด้านสภาพแวดล้อม และด้านค่าเล่าเรียน ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ผล ดังนี้

1.1 เหตุผลของผู้ปกครองต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนโครงการหลักสูตรสองภาษา ด้านหลักสูตร พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก คือ หลักสูตรของโครงการเอื้อให้นักเรียนได้วิชาการ ที่เป็นทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทยควบคู่กัน อีกทั้งหลักสูตรของโครงการมีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน ตามลำดับ และหลักสูตรมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและข้อที่มีเจ็ลน้อยที่สุด คือ หลักสูตรการเรียน มีความทันสมัยได้มาตรฐานสากล

1.2 เหตุผลของผู้ปกครองต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนโครงการหลักสูตรสองภาษา พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก คือ โรงเรียนพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านภาษาและคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กันไป มีความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่เป็นชาวต่างชาติ มีเนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัยเหมาะสมกับสังคม ตามลำดับและข้อที่มีค่าเจ็ลน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้วย

1.3 เหตุผลของผู้ปกครองต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนโครงการหลักสูตรสองภาษา ด้านสื่อการสอน พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับ คือ การผู้สอนมีความสามารถในการใช้สื่อการสอน อีกทั้งยังมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการสอน เช่น Internet, E-learning และมีสื่อที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ เช่น เครื่องฟังการออกเสียง บันทึกเสียง ตามลำดับและข้อที่มีค่าเจ็ลน้อยที่สุด คือ สื่อการสอนมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ และวัยของผู้เรียน

1.4 เหตุผลของผู้ปกครองต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนโครงการหลักสูตรสองภาษา ด้านครูผู้สอน พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อการผู้สอนจบตรงสาขาวิชาที่สอน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก คือ ครูผู้สอนในโครงการมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ การที่ผู้สอนมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษได้ดี และโรงเรียนจัดให้มี

การผู้สอนเป็นชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูผู้สอนจบตรงสาขาวิชาที่สอน

1.5 เหตุผลของผู้ปกครองต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน โครงการหลักสูตรสองภาษาฯ สภาพแวดล้อม พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ใระดับมากกเว้นโรงอาหารสะอาดและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ห้องน้ำสะอาดและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสนามกีฬา สนามเด็กเล่นของโรงเรียนมีความเหมาะสม ปลอดภัย และได้มาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อย สามอันดับแรก คือ สภาพห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทดีแสงสว่างเพียงพอ มีเครื่องปรับอากาศ โรงเรียนมีบริเวณกว้างขวาง บรรยากาศดี และบรรยากาศนอกห้องเรียนเอื้อต่อการใช้ภาษาอังกฤษ ในชีวิตประจำวัน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ห้องน้ำสะอาดและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

1.6 เหตุผลของผู้ปกครองต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนโครงการหลักสูตรสองภาษา ด้านค่าเล่าเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ โรงเรียนเก็บค่าใช้จ่ายด้านหนังสือ ตำราเรียนมีความเหมาะสม และ โรงเรียนกำหนดค่าเทอม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และโรงเรียนเก็บค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมพิเศษได้เหมาะสม ตามลำดับ โดยอยู่ในระดับปานกลาง

นงลักษณ์ แพงเรือน (2558:211-220) ได้วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อให้ข้อมูลตามแนวคิดฐานสมรรถนะ สำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อให้ข้อมูลตามแนวคิดฐานสมรรถนะ สำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 2) ศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อให้ข้อมูลตามแนวคิดฐานสมรรถนะ สำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่พัฒนาขึ้น การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการเตรียมการ ขั้นตอนที่ 2 กรอบแบบและพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร หลักสูตรผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปทดลองใช้นำร่อง ศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยนำไปทดลองใช้กับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตราษตระการคุณ จังหวัดตราด จำนวน 40 คน จากการสุ่มแบบชั้นภูมิ ใช้เวลาในการทดลอง 1 ภาคเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แบบสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการพูดภาษาอังกฤษเพื่อให้ข้อมูล แบบประเมินและคเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อให้ข้อมูลแบบรูปรีค แบบประเมินเจตคติต่อกิจกรรมการเรียนรู้การพูดภาษาอังกฤษเพื่อให้ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ t-test dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) หลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อให้ข้อมูลตามแนวคิดฐานสมรรถนะ สำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) หลักการหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมาย 3) สมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อให้ข้อมูล 15 มาตรฐานสมรรถนะ ประกอบด้วย สมรรถนะการเตรียมความพร้อมในการนำเสนอและสมรรถนะการพูดนำเสนอ 4) คำอธิบายรายวิชา 5) ผลการเรียนรู้ 6) โครงสร้างเวลาเรียน 7)หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย 12

หน่วยการเรียนรู้ 8) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะทางภาษาที่เน้นการฝึกปฏิบัติ
9) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 10) แนวทางการวัดและประเมินผล

2) ผลการประเมินประสิทธิผลหลักสูตร พบว่า 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อให้ข้อมูลในภาพรวม ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามองค์ประกอบพบว่า ผู้เรียนมีความรู้และมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อให้ข้อมูล ทั้งในด้านการเตรียมความพร้อมในการนำเสนอและการพูดนำเสนอก่อนและหลังการใช้หลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด 2) ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมการเรียนรู้การพูดภาษาอังกฤษเพื่อให้ข้อมูล ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

3) ผู้เรียนร้อยละ 100 มีแนวโน้มพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ เพื่อให้ข้อมูลที่ดียิ่งขึ้นอย่างเป็นลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

อรญา บำรุงกิจ (2558: 43-44) ได้วิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีศึกษา โรงเรียนสาธิตอุดมศึกษา พบว่า ประเภทของกลวิธีการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6 ใช้การสื่อสารโดยกลวิธีที่ใช้พบมากที่สุดคือ กลวิธีการบรรยายลักษณะ มีค่าความถี่สูงสุด มีค่าความถี่คิดเป็น 51% ตามด้วยกลวิธีการแปลคำต่อคำ มีค่าความถี่คิดเป็น 13% และกลวิธีการสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูดมีค่าความถี่คิดเป็น 9% ตามลำดับ สำหรับกลวิธีการสื่อสารที่ใช้ใช้น้อยที่สุดคือ กลวิธีการยกตัวอย่างมีความถี่คิดเป็น 5% เมื่อนำกลวิธีการพูดเพื่อการสื่อสารมาเปรียบเทียบกัน พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6 มีการใช้กลวิธีการบรรยายลักษณะ มากที่สุดเหมือนกันทั้งสามระดับชั้น กลวิธีที่พบการใช้มากเป็นลำดับที่สอง และลำดับที่สาม นักเรียนทั้งสามระดับชั้นมีการใช้ที่แตกต่างกันออกไป และผลการศึกษาค่าความสำเร็จทางการสื่อสารของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6 พบว่า จากนักเรียนส่วนใหญ่ของทั้ง 3 ระดับชั้นมีผลสำเร็จทางการสื่อสารจากการใช้กลวิธี อยู่ในระดับสูงคิดเป็น 71% โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าความสำเร็จทางการสื่อสารใกล้เคียงกัน และมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความสำเร็จทางการสื่อสารคิดเป็น 6% ซึ่งน้อยที่สุดในกลุ่ม

ภูริชญา เผือกพรหม (2559: 190-194) การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาภาษาและการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาภาษาและการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและเพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับปัญหาและสภาพจริง และระยะที่ 2 การประเมินคุณภาพของหลักสูตรโดยนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปี 5 ใช้เวลาในการทดลอง 18 สัปดาห์ รวม 36 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบวัดการรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก แบบสอบปากเปล่า และแบบเติมคำ จำแนกเป็น 2 ตอน ได้แบบ

วัดความรู้ทางภาษาอังกฤษ และแบบวัดความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารในบริบทชีวิตจริง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร ได้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรสำหรับรายวิชาเพิ่มเติม วิชาภาษาอังกฤษรอบรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ช่วงชั้นที่ 4 มีจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาภาษาอังกฤษ ความสามารถในการนำความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะไปใช้สื่อสารในสถานการณ์ชีวิตจริง ความใฝ่เรียนรู้และมุ่งมั่นในการทำงาน เกิดทักษะกระบวนการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีหลักการ 4 ประการ คือ 1) ใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เนื้อหา การคิด และวัฒนธรรมผ่านการฝึกฝนและลงมือปฏิบัติด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย 2) การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อได้รับโอกาสในการเชื่อมโยงภาษาทั้ง 4 ทักษะ และวัฒนธรรมไปใช้ในประสบการณ์จริง นำไปสู่ความเข้าใจด้านภาษา เรียนรู้การใช้ภาษา และใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ก่อให้เกิดการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง 3) การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีระบบผ่านการเรียนรู้เนื้อหาและการใช้ภาษาตามธรรมชาติ นำไปสู่การเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมาย 4) การเสริมต่อการเรียนรู้ ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นด้วยการทำงานเป็นกลุ่ม

2. ผลการประเมินหลักสูตร พบว่า การประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้ เป็นการประเมินคุณภาพเอกสารหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการประเมินอยู่ในระดับดี การประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ ด้วยการประเมินการรู้ภาษาอังกฤษ พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนการรู้ภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการประเมินความก้าวหน้าการรู้ภาษาอังกฤษ ระหว่างการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนความก้าวหน้าด้านความรู้ภาษาอังกฤษในภาพรวม ครั้งที่ 2 สูงกว่าครั้งที่ 1 ครั้งที่ 3 สูงกว่าครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 สูงกว่าครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการประเมินหลังการใช้หลักสูตร ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอยู่ในระดับดี

อรรวรรณ รังสัย (2561:72) ได้วิจัยรูปแบบการบริหารโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนสองภาษาของสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนสองภาษาของสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี และ 2) เสนอแนวทางการบริหารโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนสองภาษาของสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีจำนวน 107 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนสองภาษาของสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการบริหารจัดการ รองลงมา คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านบริหารแบบมีส่วนร่วม และด้านการบริหารงบประมาณ 2) แนวทางการบริหารโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนสองภาษาของสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี มีแนวทาง ได้แก่ 1) มุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารงาน (2) บริหารวิชาการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การติดตามผลการปฏิบัติตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและมีเนื้อหาวิชา

ที่ทันสมัย (3) ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จัดสรรบุคลากรให้เพียงพอและมีความรู้ความสามารถตรงตามวิชาที่สอน (4) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานโรงเรียน มีแผนการกำกับติดตาม และจัดบริบท บรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม (5) จัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบ คุ่มค่า และคุ่มทุน และ 6) ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งด้านภาษาและวัฒนธรรมมีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเป็นเลิศอย่างเต็มศักยภาพ

7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

ทาโรน (Tarone ,1977) วิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารของผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้มีทั้งหมด 9 คน โดยเป็นนักเรียนชาวตุรกี 3 คน นักเรียนชาวสเปน 3 คนและนักเรียนชาวแมนดาริน 3 คน ดำเนินการวิจัยโดยการใช้รูปภาพเป็นการทดสอบการพูด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสื่อสารที่ใช้ในการบรรยายรูปภาพนั้นมีความแตกต่างกัน และไม่เหมือนกับพฤติกรรมการสื่อสารที่เจ้าของภาษาใช้ แต่เป็นกลวิธีที่ผสมผสานกันระหว่างภาษาแม่และภาษาที่สอง กลวิธีที่ถูกนำมาใช้ได้แก่ การใช้คำใกล้เคียง การสร้างคำใหม่ การเรียงลำดับแบบภาษาแม่ การพูดภาษาแม่ปนกับภาษาที่สอง การขอความช่วยเหลือ การใช้ท่าทางประกอบ และพฤติกรรมการหลีกเลี่ยง

ดอร์นเย (Dornyei,1995) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพของการพูด โดยศึกษาการพูดของนักเรียนฮังการี 109 คนเป็นชาย 37 คนเป็น หญิง 72 คน อายุระหว่าง 15-18 ปี ที่เรียนภาษาอังกฤษทั้งหมด 8 ห้องเรียน ใน 5 โรงเรียน แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ฝึกใช้พฤติกรรมการสื่อสารเน้นเฉพาะการหลีกเลี่ยง และการแทนที่ (Topic avoidance and replacement) การพูดโดยอ้อมและการใช้ส่วนเติมเต็ม กลุ่มที่ 2 ฝึกครบทุกทักษะโดยไม่เน้นกลุ่มใดเป็นพิเศษ และกลุ่มที่ 3 เน้นการพูดแต่ไม่เน้นพฤติกรรมการสื่อสาร ใช้เวลาฝึก 6 สัปดาห์ ผลการวิจัยคือ การฝึกให้นักเรียนใช้พฤติกรรมการสื่อสารนั้นทำให้คุณภาพการสื่อสารนั้นมีมากขึ้น ปริมาณการสื่อสารมีมากขึ้น นักเรียนสามารถพูดได้คล่องขึ้น และ นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกการใช้พฤติกรรมการสื่อสาร

เล (Le , 2006) ศึกษาการใช้กลวิธีในการสื่อสารของผู้เรียนที่ใช้ภาษาที่สองในที่นี่คือภาษาอังกฤษในประเทศเวียดนาม โดยศึกษา 3 บริบท คือ ห้องเรียนที่ฝึกใช้กลวิธีสื่อสารโดยตรง ห้องเรียนที่เน้นทักษะการพูดและศึกษาคสนามเป็นไต่ด้นำเที่ยว นอกจากนี้ยังศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่ร่วมศึกษาในครั้งนี้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้กลวิธีสื่อสาร ผู้ร่วมวิจัยประกอบด้วย ครู 1 คน นักศึกษาปี 1 จากวิทยาลัยอยู่ในเวียดนาม ผู้วิจัยแบ่งนักศึกษาเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่ม A และกลุ่ม B กลุ่ม A แนะนำให้รู้จักกลวิธีและให้ใช้กลวิธีก่อนที่จะให้เรียนกลวิธีตามบริบทที่สามบริบทที่กล่าวมาแล้ว ส่วนกลุ่ม B ไม่เคยใช้กลวิธีสื่อสารมาก่อน ซึ่งกลวิธีสื่อสารที่ใช้มี 3 กลวิธีคือ การประมาณการ (Approximation) กลวิธีการใช้ถ้อยคำอ้อมค้อม (Circumlocution) และกลวิธีเติมเต็ม (Filler) เก็บข้อมูลทั้งสามบริบท โดยใช้เทคนิคสังเกตและบันทึกเทป และวีดีโอและสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่ม A และกลุ่ม B มีความสามารถในการใช้กลวิธีในสามบริบทไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามในบริบท ของการฝึกเป็นไต่ด้นำเที่ยวกลุ่ม A มีความกระตือรือร้นที่จะสื่อสารกับ

นักท่องเที่ยงที่เป็นเจ้าของภาษามากกว่ากลุ่ม B ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลวิธีการสื่อสารสามบริบทเช่นนี้ พบว่า ทั้งครูและนักเรียนเห็นว่าการจัดกิจกรรมอย่างนี้เหมาะสมช่วยให้นักเรียนใช้กลวิธีการสื่อสารได้จริง

งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่รวบรวมมานั้น เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสื่อสาร ความสามารถทางการใช้ภาษา ความสามารถทางการพูด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา พบว่า วิธีการสื่อสารที่ใช้กันมีความคล้ายคลึงกัน แต่มีรายละเอียดของวิธีการสื่อสารที่แตกต่างกัน เมื่อนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องเหมาะสมและต่อเนื่อง นักเรียนมีความทักษะและความสามารถที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นทักษะการสื่อสารของนักเรียนสามารถพัฒนาได้ด้วยกิจกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม

รัตนะ บัวสนธ์ (2556) ศึกษาสรุปแบบการประเมิน CPP และ CIPPIEST มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและถูกต้องในการใช้ CIPP and CIPPIEST Evaluation Models: Mistaken and Precise Concepts of Applications พบว่า รูปแบบการประเมิน CIPP และ CIPPIEST ที่นำมาใช้ในการประเมินสิ่งที่ได้รับการประเมินควรใช้ประเมินเป็นระยะๆ และประเมินสรุปรวม โดยใช้เทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างหลากหลายสอดคล้องกับประเด็นย่อยๆ ที่ต้องการประเมินในแต่ละมิติ รวมทั้งใช้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสำหรับนำมาวิเคราะห์สรุปตีความผลการประเมิน ทั้งนี้แหล่งที่มาของข้อมูลในการประเมินก็ต้องเก็บรวบรวมหรือได้มาอย่างหลากหลาย ครอบคลุม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ทั้งที่เป็นทีมผู้ปฏิบัติงานในโครงการผู้รับผลประโยชน์จากโครงการ ผู้บริหาร หรือผู้เป็นเจ้าของโครงการ รวมทั้งข้อมูลจากเอกสาร บันทึกต่างๆประกอบด้วยเช่นกัน

จากการศึกษา แนวคิด บทความ ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS ของโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดรูปแบบการประเมินโครงการและเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดโครงสร้างของแบบประเมิน แบบสอบถามและแบบรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการ โดยผู้ประเมินเลือกใช้รูปแบบจำลองแบบซีบีพี (CIPP Model) ในการประเมินในครั้งนี้ เนื่องจากมีการประเมินที่ชัดเจนและเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประเมินโครงการต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางและครอบคลุมทุกด้านทุกขั้นตอน ส่วนการศึกษา แนวคิด บทความ ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EIS นั้น เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดวิธีการพัฒนาและเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดการดำเนินโครงการ ซึ่งการดำเนินการตามกรอบแนวคิดการดำเนินโครงการดังกล่าวจะส่งผลให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น พร้อมทั้งให้การส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินโครงการ จนสามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของโครงการต่อไป